PRIMORSKI DNEVNIK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SLOVENSKEGA NARODA ZA TRŽAŠKO OZEMLJE

Leto VI - Štev. 23 (1414) Poštnina plačana v gotovini Spedizione in abbon. post. I. gr. TRST petek 27. januarja 1950 Cena 15 lir

TEKOČE NALOGE LJUDSKE FRONTE FLRJ

Važnost izvoza za uresničenje petletke

Kardelj o mobilizaciji za izvršitev nalog na področju zunanje trgovine
Kidrič o rasti gospodarske moči in dvigu življenjske ravni prebivalstva

BEOGRAD, 26. — Seja Zveznega odbora Ljudske fronte Jugoslavije se je zaključila s sprejemom resolucije o tekočih nalogah Ljudske fronte. Sklenjeno je tudi bilo, da postavi Ljudski fronta za volitve ljudskih poslancev Sveta narodov samo po eno kandidatno listo v vsaki republiki in avtonomni pokrajini. Kar se tiče kandidatur za ljudske poslance Zveznega sveta, pa je bilo sklenjeno, da bo Ljudska fronta postavila redno samo po enega kandidata in namestnika za vsak volivni okraj, postavljanje dveh ali več kandidatov v enem volivnem okraju pa bo izredno dopuščeno, če bodo to zahtevale krajevne razmere.

Izvršilni odbor Ljudske fronte se bo zopet sestal 5. in 6. februarja in bo določil volivna gesla in sestavil volivni proglas Ljudske fronte.

Na seji so sodelovali v razpravi o referatih tudi tov. Edvard Kardelj, Boris Kidrič, Rodoljub Colaković, Vlada Zečević, Krsto Crvenkovski, Rato Dugonjić, Djuro Pucar, Franjo Gaži, Miha Marinko, Svetozar Vukmanović in Pašaga Manšič.

Tov. Kardelj je dejal med drugim: Mislim, da imamo letos izredno velike naloge na področju zunanje trgovine. Letos moramo izvoziti mnogo, če hočemo, da bomo uvozili vse, kar imamo v planu. Da bi letošnji zunanje - trgovinski plan izpolnili, je potrebna največja politična mobilizacija v vsem letu, in sicer mobilizacija od zgoraj. S tem v zvezi moramo našim delovnim ljudem pojasnjevati, zakaj je potreben tak napor v zunanji trgovini.

Dalje je Kardelj poudaril, da se je treba boriti za utrditev kmečkega zadružništva na sploh. Ljudska fronta se mora še naprej boriti za utrditev splošnega kmetijskega zadružništva ter za politično in organizacijsko utrditev okrajnih zadružnih zvez.

Kardelj je dejal dalje: Se bolj aktivno moramo mobilizirati Ljudsko fronto, da bo pojasnjevala našim ljudskim množicam vprašanja zunanje trgovine oziroma zunanjepolitičnega položaja.

Poudaril je dalje, da je treba še naprej graditi zadružne domove ter delati za popolno aktivizacijo temeljnih frontnih organizacij.

Tov. Boris Kidrič je poudaril: Razložiti moramo ljudskim množicam v prvi vrsti z nazorno agitacijo, številkami, zakaj izvažamo, pojasniti moramo, kakšne stroje bomo dobili za naše produkte, kaj pomenijo ti stroji za izvršitev petletnega načrta, za splošno rast naših gospodarskih moči, za dvig življenjske ravni prebivalstva. Ljudskim množicam je treba pojasniti, zakaj moramo prenašati nekatere težave, koliko časa lahko trajajo in kako se jih bomo rešili.

Dalje je tov. Kidrič poudaril potrebo borbe proti fluktuaciji delovne sile ter je govoril o uporabi frontnih brigad, ki jih bo treba v gozdarstvu še nadalje uporabljati, dokler ne bo urejeno vprašanje delovne sile z drugimi merami. Vendar pa se je treba z vsemi sredstvi boriti za stalno delovno silo. Poudaril je tudi, da je plan izvoza osnovni del ekonomskega plana za to leto, pa tudi v vsem gospodarskem planu ne samo tega leta, temveč tudi naslednje leto.

Maršal Tito sprejel Allena

BEOGRAD, 26. — Maršal Tito je včeraj zjutraj sprejel Georgesa Allena, novega veleposlanika ZDA v Beogradu. Predsednik jugoslovanske vlade in ameriški veleposlanik sta se pogovarjala o jugoslovansko-ameriških odnosih. Allen je izrazil upanje, da se bodo poglobili stiki med veleposlaništvom ZDA in jugoslovanskimi oblastmi ter da se bodo odnosi med jugoslovanskimi narodi in ameriškim ljudstvom vedno bolj utrdili.

BEOGRAD, 26. — Včeraj je prispel iz New Yorka dr. Jože Vilfan, ki je bil pred časom imenovan za namestnika zunanjega ministra FLRJ. Do sedaj je bil Vilfan stalni zastopnik FLRJ pri OZN. Vilfanov naslednik je Aleš Bebler, ki je bil prej namestnik zunanjega ministra FLRJ.

BORIS KIDRIČ

PARIZ, 26. — Francoski novinar Louis Dalmas, ki je pred kratkim obiskal Jugoslavijo, je imel v Parizu predavanje, na katerem je govoril o svojih vtisih s potovanja po Jugoslaviji. Posebno je poudarjal ukrepe za izboljšanje življenjskih pogojev jugoslovanskih delavcev in napore za uresničitev socialistične demokracije.

Številni udeleženci predavanja so se udeležili diskusije in obsojali kominformovsko kampanjo proti Jugoslaviji.

Ameriški opomin maršaliziranim državam

glede osnutka o klirinški uniji - Debata o Marshallovem načrtu v parlamentu v Bonnu

PARIZ, 26. — Danes se je začelo zasedanje posvetovalne skupine Marshallovega načrta pod predsedstvom Van Zeelanda. Razpravljali so o vprašanju osnutka klirinške zveze v okviru držav Marshallovega načrta. Dalje so razpravljali o francoskem predlogu, naj bi raztegnili na vse države Marshallovega načrta ukrepe, ki jih bodo uveljavili v regionalni skupini Fibenel. Seja se bo nadaljevala jutri zjutraj.

Washingtonski dopisnik «New York Timesa» piše, da misli ameriška vlada postaviti važne ugovore glede načrta o klirinški uniji evropskih valut, o kateri sedaj razpravljajo države Marshallovega načrta v Parizu.

Dopisnik pravi, da so ugovori v glavnem sledeči: klirinški organizem ne sme biti v protislovju z operacijami Mednarodnega denarnega fonda in z obveznostmi držav Marshallovega načrta v smislu dogovorov v Bretton Woodsu. Dogovori o kliringu bodo morali vsebovati zadostna jamstva, da ne bi postali orodje v službi ene same ožje cone trgovine, kar bi se lahko dogodilo zaradi konvertibilnosti evropskih valut s funtom šterlingom.

Parlament Zahodne Nemčije v Bonnu je danes ratificiral dogovor med Zahodno Nemčijo in upravo Marshallovega načrta, ki je bil podpisan 15. decembra. Med debato je predstavnik komunistične partije ostro napadal vlado ZDA, upravnika Marshallovega načrta Hoffmana in vlado v Bonnu. Očital je parlamentu, da ratificira dokument, ki vodi ljudstvo in gospodarstvo Nemčije v popolno zasužnjenje. Pozval je Nemce, naj se pridružijo naprednim silam Francije, ZDA, Velike Britanije in Zahodne Evrope v borbi proti dolarskemu imperializmu.

1,200.000 brezposelnih v Zahodni Nemčiji

FRANKFURT, 26. — Število brezposelnih v Zahodni Nemčiji je od 15. do 23. t. m. narastlo za 127.000, tako da je sedaj so vsej Zahodni Nemčiji po uradnih statistikah 1,200.000 brezposelnih. Časopis «Frankfurter Rundschau» piše, da bo v kratkem v Zahodni Nemčiji čez 2 milijona brezposelnih. Vlada v Bonnu je na eni izmed zadnjih sej ustanovila ministrsko komisijo petih članov, ki ima nalogo podvzeti vse ukrepe za omejitev brezposelnosti.

Nakaniši zapustil senatorsko mesto

TOKIO, 26. — Prvak japonske komunistične partije Nakaniši, ki so ga pred časom izključili iz partije zaradi nepokorščine, je podal ostavko na senatorsko mesto. Nakaniši je izjavil, da je podal ostavko na senatorsko mesto, ker je bil le kot kandidat japonske komunistične partije izvoljen na volitvah v senat. Sedaj pa je bil izključen iz te. Nakaniši je ponovil, da se je pravično boril proti birokratičnim napakam v komunistični partiji. Dodal je še, da ne bo več nasprotoval partiji, ker noče škodovati koristi množic.

Zaman so vsi „proglasi"!

Kominformistični lažnivci pri tedniku «IL LAVORATORE» tudi v svoji zadnji številki premlevajo staro pesem o terorju v coni B. Za razliko počenjajo to sedaj pod naslovom »RAZGLASA» na uvodnem mestu in z mastnimi črkami, s katerimi objavljajo navadno vesti o velikih zgodovinskih dogodkih, s katerimi se mobilizira svetovni proletariat za izbojevanje revolucije. Toda pri vsem tem ne verjamejo niti sami sebi več. V tolažbo in zato, da bi še malo držali v negotovosti tistih nekaj svojih pristašev, ki jih še poslušajo, obljubljajo, da bodo prihodnjič objavili obširno «dokumentacijo». Ta «dokumentacija» bo najbrž podobna tisti glede Poccecaia ali pa tisti glede «javne hiše» v Izoli, ali pa glede atentata na D'Esteja, o OZNI in o tisoč drugih, katerim se vsak poštenjak od srca nasmeje in ki jih ni niti potrebno demantirati, kajti kateri koli prebivalec jugoslovanske cone Tržaškega ozemlja se lahko prepriča o njihovi neresničnosti.

Ponovno moramo ugotoviti tudi to pot, da kontrarevolucionarna robota prav zares ne more biti drugačna kot je omenjeni kominformistični «RAZGLAS», kajti vsaka kontrarevolucija se mora nujno poslluževati podobnega izrazoslovja, prevar in laži. In po tej poti zaide redno zelo daleč, toda vedno le sama s tistimi svojimi izdajalskimi prvaki, brez ljudstva, brez tistih, ki se iskreno borijo za boljše življenje delovnega ljudstva.

Ljudstva ni mogoče varati dolgo časa. Kominformisti, še prav posebej pa vidalijevski kominformisti, to prav dobro vedo. Zaradi tega tudi pišejo razglase, toda preprosti ljudje začenjajo misliti z lastnimi glavami, kajti dejstva govorijo ljudstvu, ne pa Ulissejevi razgovori in Gasparinijevi razglasi! Ljudstvo prihaja vedno bliže k resnici o kominformističnem misteriju. Ljudstvo namreč prav dobro vidi ljudsko oblast Istrskega okrožja, jo gleda v vsej njeni življenjski sili in razvoju, sledi razpravam njenih skupščin, na katerih si delavstvo samo ustvarja svojo bodočnost z nenehno borbo za izgradnjo in gospodarsko krepitev ter kulturni dvig.

Število ljudi, ki mislijo s svojo lastno glavo in ki se hočejo z rokami dotakniti dejstev ter zaradi tega odklanjajo ulissejevsko besedišče, postaja iz dneva v dan večje. Od tu izvirajo razne «čistke» v vseh stopnjah, vse v imenu internacionalizma, a za «višje cilje» Kominforma, ki jih nihče ne pozna. Toda resnica ostane, resnica postaja vedno močnejša, konkretno v Istrskem okrožju z gospodarskim planom, s katerim prevzema ljudstvo v svoje roke vse gospodarstvo.

To pa je seveda vse nekaj drugega kot pa naraščanje kapitalističnih in kulaških elementov: gospodarski plan je namreč zakon, ki velja za vse prebivalstvo. Vsi morajo sodelovati pri graditvi nove družbe! Brez policije in brez terorja. Ljudstvo je tisto, ki določa proizvodne načrte, ki zahteva, da morajo delati vsi, ki preganja lenuhe in saboterje ne glede na njihovo ideologijo. Vsi morajo doprinesti k zgradnji boljšega življenja, pa čeprav so med njimi tudi kominformisti; delavstvo jim ne bo dovolilo, da bodo lenarili in uganjali gospodarski defetizem!

Seveda bo imel Gasparini zelo mnogo opravka, če bo hotel braniti podobne elemente, katere zasramuje vse delavstvo in jih razkrinkuje kot parazite delavskega razreda. Medtem pa se začenjajo tudi med njimi prepiri; kar je poštenih, začenjajo uvidevati, da so odšli že tako daleč, da si bodo ob resnico razbili glave, resnico, ki jo dokazujejo neuničljiva dejstva. Zaradi tega se tisti, ki so iskali svobodo v kominformističnih državah vračajo pod «teror» cone B. Tega seveda Gasparini ne bo nikdar zapisal. On bo nadaljeval z lažmi, razglašal bo za heroja in mučenca tisto ubogo žrtev lastne nečistosti, povsod bo videl OZNO, kjer si je ljudstvo svobodno zgradilo življenje, kakršnega ni še nikdar živelo in ki večno bolj blesti v svojem sijaju gospodarskega in kulturnega napredka.

a. m.

Poslušajte

nocoj ob 19.45 sindikalni pregled tov. B. Petronia, ki ga bo oddajal radio Trst - jugoslovanska cona na valovni dolžini 240 metrov.

POSLUSAJTE !

—o—

Ascoltate

questa sera alle ore 19.45 il «Panorama sindacale» di B. Petronio, che viene radiodiffuso dalla stazione Radio Trieste - zona jugoslava, sull'onda di 240 metri.

ASCOLTATE !

De Gasperi sestavil „novo" vlado

Nove stolčke so zasedli poleg demokristjanov še saragatovci in republikanci

RIM, 26. — De Gasperi je sporočil, da je sestavil novo vlado, ki jo bo jutri zjutraj predstavil predsedniku republike.

Po neuradnih podatkih je sestav vlade sledeči: vladni predsednik: De Gasperi (Krč. dem.), zunanje zadeve: Sforza (PRI), notranje zadeve: Scelba (KD), pravosodje: Piccioni (KD), finance: Vanoni (KD), proračun in zaklad: Pella (KD), obramba: Pacciardi (PRI), prosveta: Gonnella (KD), javna dela: Aldisio (KD), poljedelstvo: Segni (KD), promet: Simonini ali D'Aragona (PSLI), trgovinska mornarica: D'Aragona ali Simonini (PSLI), pošte in brzojav: Spataro (KD), industrija: Togni (KD), delo: Rubinacci (KD), zunanja trgovina: Ivan Matteo Lombardo (PSLI), minister brez listnice za investicije in zaposlitev: Campilli (KD), Visoki komisar za zdravstvo: Cotelessa (KD).

De Gasperi je do zadnjega skušal prepričati Saragata, naj bi stopil v vlado, toda Saragat je to odklonil in izjavil, da bo posvetil svoje delovanje strankam, da pa je solidaren s sestavo vlade «tako iz lojalnosti do svojih tovarišev, ki stopijo v vlado», kakor tudi iz «spoštovanja do vladnega predsednika, ki je res najbolj vreden, da vodi demokratično vlado. Saragat je bil izvoljen za tajnika stranke namesto DAragone, ki je stopil v novo vlado.

Res značilno je, da je De Gasperi tako vljudno vztrajal, naj bi Saragat sam prevzel ministrsko mesto v novi vladi. Verjetno zato, ker takih «socialistov», kakor je Saragat, se De Gasperi res nima bati. Vendar pa De Gasperi ne misli izročiti pravosodnega ministrstva saragatovcem, kakor so ti zahtevali, pač pa bo to ministrstvo dobil verjetno demokristjan [illegible].

Znano je tudi, da je bilo tudi med demokristjani samimi precej trenja za ministrske stolčke. Tako imenovano levo krilo je zahtevalo dva stolčka; seveda pa je De Gasperi to zahtevo zavrnil in je tudi verjetno, da Fanfani sploh ne bo več v novi vladi. Poročilo pravi da potrebuje Fanfani počitka, in ta potreba po «počitku» je prav gotovo v zvezi z omenjeno zahtevo «levih» demokristjanov.

Medtem ko De Gasperi utrjuje svojo klerofašistično vlado, se po vsej Italiji nadaljuje solidarnostno gibanje pristaniških delavcev v Genovi in drugih pristaniščih s francoskimi pristaniškimi delavci, ki vodijo borbo proti vojni. Včeraj so delavci v tovarni Ansaldo v Genovi izjavili, da v tej tovarni ne bodo več izdelovali vojnega materiala, pristaniški delavci pa so sklenili da ne bodo vkrcavali in izkrcavali orožja za imperialistično vojno. Tudi pristaniški delavci drugih pristanišč so se pridružili tej akciji.

MILANO, 26. — Zaradi prometnih nesreč, ki so nastale zaradi poledice, so v zadnjih 24 urah v Severni Italiji izgubile življenje 3 osebe. Temperatura še vedno niha od 10 stopinj do —14 stopinj pod ničlo. Velik del Padove nižine leži pod snežno odejo. Val mraza je posebno močan v Venetu, kjer je večina rek zmrznila.

Krupp ove tovarne lahko nemoteno delajo

BONN, 26. — Kancler Adenauer je imel popoldne v Petersburgu, kjer je sedež visoke zavezniške komisije, poldrugourni razgovor z visokimi komisarji. Uradno poročilo, ki je bilo izdano takoj po razgovorih, pravi, da so Adenauerja pozvali, naj imenuje generalne konzule v Londonu, v Washingtonu in v Parizu. Se bolj značilna za vso ameriško politiko v Porurju pa je nadaljnja vsebina poročila, ki pravi, da je visoka zavezniška komisija izdala tovarnam v Krupu in Essenu dovoljenje, da lahko od 1. februarja t. l. obdržijo že za 6 mesecev 289 strojev, ki bi morali biti izročeni na račun reparacij. (Poročilo pravi, da je bil slednji ukrep storjen samo zato, da bi zavrl brezposelnost, ki je tam zelo velika. Adenauer naj bi se tudi pri tem obvezal, da bo zvezna vlada skrbela za to, da bodo po teh 6 mesecih vsi stroji izročeni ali zamenjani z novimi. Na pogovorih so se dogovorili tudi o ukrepih, ki bodo pomagali izenačiti primanjkljaj nekaterih dežel v prvem polletju tega leta, čas, ko bo zvezna vlada sama prevzela breme okupacijskih stroškov.

Ameriški tiskovni urad je izjavil, da se je visoki komisar Hays že teden dni razgovarja in izmenjava pisma s kanclerjem Adenauerjem. Predmet njunih stikov je posarsko vprašanje. Svet visoke komisije se je večraj zjutraj sestal na redno sejo, kateri je predsedoval angleški visoki komisar Brian Robertson.

ST. ELOY DES MINES, 26. V rovu rudnika St. Eloy je danes popoldne nastala eksplozija. Pri eksploziji je izgubilo življenje 13 rudarjev, 30 jih je bilo pa ranjenih in med temi nekaj težko ranjenih.

SZ priznala indonezijsko republiko

Novi podvigi Vesterlingovih vojakov - Napetost v Djokarti - Indonezijsko ljudstvo se nadalje bori proti kolonialnim zatiralcem in njihovim hlapcem

PARIZ, 26. — Kakor poroča agencija Tass, je namestnik sovjetskega zunanjega ministra Gromiko poslal nizozemskemu poslaniku v Sovjetski zvezi noto, s katero sovjetska vlada sporoča, da priznava indonezijsko republiko. Tass poroča, da je Višinski hkrati poslal indonezijskemu vladnemu predsedniku Rahatti brzojavko, s katero ga obvešča o priznanju indonezijske republike. Sovjetska nota je bila izročena v odgovor na holandsko noto, ki izraža upanje, da bo Sovjetska zveza priznala suverenost Združenih držav Indonezije.

Ko se indonezijsko ljudstvo še nadalje bori proti kolonialnim zatiralcem in njihovim hlapcem, ki so pristali na ustanovitev Združenih držav Indonezije ter s tem prešli izpod holandskega dejansko pod ameriški kolonialni jarem, nadaljujejo Holanci ob podpori ameriških imperialistov spletke, zato da bi pod eno ali drugo pretvezo še nadalje obdržali svoje čete v Indoneziji z izgovorom, da morajo «vzdrževati red». Pri tem se poslužujejo svojega agenta Vesterlinka, ki s svojimi tolpami strahuje indonezijsko prebivalstvo.

V Djakarti je zopet velika napetost. Indonezijski uradni krogi izvajajo strogo cenzuro nad vestmi o dogodkih na zahodnem delu Jave po Vesterlinkovem udaru proti Bandungu.

Medtem poročajo, da so danes popoldne nastali v različnih delih Djakarte boji med policijo in Vesterlinkovimi vojaki. Popoldne so se Vesterlinkovi vojaki po dolgem streljanju polastili policijske vojašnice. Boji so se vneli v raznih krajih mesta. Pozneje so javili, da so indonezijske čete pognale Vesterlinkove vojake iz vojašnice. V Djakarti so uvedli policijsko uro od 22 zvečer do zjutraj. Holandske čete so v pripravljenosti.

Pakistan ne priznava Cangkajškove vlade

KARAČI, — 26. — Zunanje ministrstvo Pakistana je izdalo uradno poročilo, v katerem pravi, da Pakistan ne priznava več kitajske nacionalistične vlade na Formozi.

Uradna razglasitev indijske republike

DELHI, 26. — Danes so uradno proglasili hindustansko republiko. Ob tej priliki so bile velike svečanosti s prisejo predsednika republike Rajendra Prasada. Za to proslavo so izbrali 26. januar, ker je tega dne pred 20 leti indijska kongresna stranka prisegla v Lahoreu, da se bo borila za neodvisnost Indije.

Ob proglasitvi hindustanske republike je Pandit Nehru naslovil na narod poslanico, v kateri med drugim sporoča, da je bil smoter dosežen, uresničitev tega načrta pa daje zadoščenje in potrebno pomoč pri nadaljnjih nalogah. V poslanici ki jo je Pandit Nehru naslovil na Indijce, ki žive v tujini, pa pravi, da si želi Hindustan prijateljstvo z narodi vseh dežel

TAJNA ZVEZA med laburisti in konservativci

Zilliacus izjavlja, da so se voditelji obeh strank sporazumeli o oboroževalni in zunanji politiki

LONDON, 26. — Neodvisni laburistični poslanec Zilliacus je včeraj govoril v svojem volivnem okrožju. V svojem govoru je Zilliacus poudaril, da bodo prihodnje občinske volitve v Angliji rešile glavno vprašanje o vojni in miru. Poslanec je opomnil, da obstoji v tem vprašanju tajna zveza med konservativci in laburisti, ali tiha zarota volivnih programov obeh strank. Voditelji konservativcev in laburistov so se sporazumeli glede vprašanj zunanje politike in obrambe, ker namreč smatrajo, da je neizogibna tretja vojna. Zato ne dovolijo ljudstvu, da bi povedalo svoje mnenje o tej politiki.

«Angleški politični voditelji mislijo, da volivci ne razumejo, kako je prav oboroževalna tekma kriva blokade mezd, povišanja cen, medtem ko je z druge strani podložnost Anglije ZDA kriva brezposelnosti.

Obljube, ki so jih dali laburisti o popolni zaposlitvi vse delovne sile in o zagotovilih socialnega zavarovanja, so prav tako ničeve, kot one, ki so jih dali konservativci. Tako stanje bo trajalo toliko časa dokler se ne bo začela uvajati politika, ki bo napravila konec oboroževalni tekmi, znižala vojaške stroške in povečala trgovinske izmenjave z deželami Vzhodne Evrope, s Sovjetsko zvezo in LR Kitajsko, je zaključil Zilliacus.

Prispevek Jugoslavije mednarodni ustanovi za pomoč otrokom

LAKE SUCCESS, 26. — Podkomisija za zaščito narodnih manjšin je izdala spomenico, v kateri pravi, da je najboljše jamstvo za spoštovanje človečanskih pravic in borba proti diskriminaciji, ustanovitev mednarodnega sodišča ali pa stalne in apolitične ustanove, ki bi imela obširno kontrolno in pomirjevalno oblast.

Iz poročila, ki ga bodo predložili glavnemu tajniku OZN na desetem zasedanju ekonomskega sveta 7. februarja t. l., je razvidno, da je 68 držav in ozemelj zbralo 1948. leta 30 milijonov dolarjev za mednarodno pomoč otrokom.

Sama jugoslovanska vlada je nakazala 15 milijonov din Mednarodni ustanovi za pomoč otrokom.

V FRANCIJI NARAŠČA ODPOR PROTI VOJNI V VIETNAMU

Protestne stavke v vsej Franciji - Delavci odklanjajo izdelovanje in vkrcavanje vojnega materiala - Vietnamsko vprašanje pred narodno skupščino

PARIZ, 26. — Republiški svet je opolnoči izglasoval osnutek proračuna, kakor ga je bila izdelala njegova finančna komisija. Proračun je bil izglasovan s 158 glasovi proti 67 in 95 vzdržanimi. Sedaj bo o proračunu zopet glasovala narodna skupščina.

Na dnevnem redu narodne skupščine je tudi diskusija o dogovorih med Francijo in Vietnamom, Kambodžo in Laosom. Na podlagi sporazuma med predsednikom Auriolom in slamnatim cesarjem Vietnama Bao Daiem, «cesarjem» Laosa Siavongom ter «cesarjem» Kambodže Norodonom Sisanukom postanejo te indokitajske dežele, ki merijo skupno 750.000 kv. km z nad 22 milijoni prebivalcev, sestavni del Francoske unije. Najvažnejši od teh dogovorov je dogovor z Bao Daiem za Vietnam, ki vsebuje Kočinčino, Tonking in Anam, katerih prebivalstvo šteje tretjino prebivalstva vse Indokitajske.

Znano je, da po vsej Franciji narašča odpor ljudstva proti vojni v Indokini. Včeraj so pristaniški delavci v Dunkerqueu preprečili vkrcanje velike količine vojnega materiala za Indokino. Delavci tovarn Renault so izpraznili dva vagona radijskih aparatov, ki so bili namenjeni vojski v Indokini. Tudi v Marseilleu so pristaniški delavci odklonili vkrcanje 400 kamionov vojnega materiala. Železničarji se ravno tako upirajo prevozu vojnega materiala za Vietnam in orožja, ki prihaja iz ZDA.

Delavci vodijo ostro borbo tudi v tovarnah, ki izdelujejo vojni material. Delavci odklanjajo izdelovanje orožja. Zato je vlada, kakor smo že včeraj poročali, razpravljala o tem vprašanju in sam predsednik republike Auriol je grozil delavstvu z represalijami in z odpusti. Zagrozil je tudi tovarnarjem, da ne bodo dobili novih naročil, če ne bodo sedanjih pravočasno izpolnili. S tem je le podprl protidelavsko politiko delodajalcev, ki se bodo proti delavstvu poslužili vseh sredstev, kakor n. pr. zapor, odpustov, izsiljevanj itd. Auriol je žugal tudi časopisom, češ da glede vojne v Indokini širijo alarmantne in lažne vesti. Danes je Auriol na nekem banketu na sindikatu tiskovnih agencij ponovno napadel oni tisk, ki obsoja vojno v Vietnamu, in je dejal, da bodo vojaki dobivali orožje, dokler bo trajala vojna v Vietnamu.

Toda francosko delovno ljudstvo se ne da prestrašiti s temi grožnjami, kar dokazuje dejstvo, da so delavci včeraj v sto in sto tovarnah prekinili delo iz protesta proti vojni. V Parizu pa je bilo veliko protestno zborovanje, ki so se ga udeležile tudi matere in žene vojakov, ki so prisiljeni odhajati v Indokino. Bidault je bil prisiljen sprejeti delegacijo, ki je protestirala proti zločinski vojni.

Menihi pred sodiščem ker so trpinčili bolnike

VARSAVA, 26. — V Vroclavu se je začela sodna razprava proti skupini menihov, ki so imeli nekakšno kliniko, kjer so se zdravili mladi božjastniki. Obtožnica očita menihom, da so varali in trpinčili bolnike in jih skušali celo spolno izrabljati. Med obtoženci so tudi sestre. Obtožnica pravi, da je država nakazala kliniki precejšnje denarne vsote. Čeprav je bila blagajna klinike dobro založene z denarjem, so bolniki bili v capah, bili so lačni, menihi pa so jih sistematično tepli. Iz ničevih razlogov je eden izmed obtoženih menihov pogosto tepel bolnike, zapiral jih je v samotne celice in pogosto je pri tem skušal mlade bolnike spolno izrabljati. Večina obtožencev je med okupacijo sodelovala z nacisti in njihove nauke obdržala celo po osvoboditvi. Po čitanju obtožnice se je začelo zaslišavanje obtožencev.

ATENE, 26. — Stavka grških poštnih in telefonskih uslužbencev, ki traja že teden dni, je zajela vso Grčijo. Sindikalna organizacija je izjavila, da bo stavka končala tedaj, ko bodo stavkajočim povišali plače.

Proces v Skopju proti bolgarskim teroristom

SKOPJE, 26. — Danes se je v Skopju začela razprava proti skupini teroristov, ki jih je bolgarsko notranje ministrstvo poslalo v Jugoslavijo, da bi tam organizirali teroristične oborožene skupine, ki naj bi ustanovile vohunska središča ter navezale protizakonite stike z bolgarskimi državnimi organi in vršile teroristična in saboterska dejanja.

«TITOIZEM» V FRANCIJI SE ŠIRI

PARIZ, 26. (ATI) — (OD NASEGA DOPISNIKA) — Ali bo pojav «TITIZMA» izzval ali ne bo izzval v Komunistični partiji Francije krizo? Zdi se, da je to eno izmed aktualnih vprašanj, ki si ga postavljajo napredni krogi v Franciji. Nekatera pričanja in gotova dejstva, ki so še prav posebno pomembna, dopuščajo domnevo, da se «titovski poskus» vedno bolj širi kljub ukrepom komunističnih voditeljev, ki bi ga hotelj zatreti. Izjave CLAUDA BOURDETA po njegovi vrnitvi iz Jugoslavije in članki, ki jih je objavil v dnevniku «COMBAT», katerega urejuje, niso bili prve manifestacije v prid Titu. Poleg tega treba poudariti, da je ta list prav zaradi objave teh člankov zabeležil znatno večjo prodajo svoje naklade in prav to dejstvo je v tesni zvezi z zanimanjem, ki ga kažejo delavski krogi za ta argument in sicer tisti krogi, na katere se je v zadnjem času obrnila pisateljica EDITH THOMAS v listu «COMBAT».

Poleg tega imamo izjave, ki so zelo zgovorne in katere je dal JEAN CASSOU takoj, ko se je vrnil iz Jugoslavije; Jean Cassou je v Sarajevu, kot je znano, imel navdušen govor, ki je odjeknil bolj na obalah Seine kot pa v bosanskih gorah. Jean Cassou pomeni namreč v Franciji simbol antifašizma: celo sami komunistični voditelji so morali priznati njegove zasluge. Cassouja poznajo vsi kot španskega borca, kot srditega nasprotnika muenchenskega sporazuma, kot zakletega sovražnika francoskih fašistov. On je predsednik odbora Francija-Španija in ima ob svoji strani komunističnega pesnika PAULA ELUARDA; razen tega je ravnatelj narodnih muzejev in predsednik Nacionalnega odbora intelektualcev.

V zadnjih dneh je Jean Cassou napisal v katoliški napredni reviji «L'ESPRIT» članek, v katerem se obrača na vse francoske demokrate in pripadnike odporniškega gibanja ter napada Informbiro in obtožuje Sovjetsko zvezo zaradi pogubne centralizacije. Po mnenju Jeana Cassouja, hoče biti Sovjetska zveza, v nasprotju z načelom francoskega humanizma, središče vseh revolucij; ne samo to, temveč hoče zanikati, da bi bila revolucija napredna brez pomoči in vodstva Moskve.

Prestiž in vpliv Jeana Cassouja v Franciji je tako velik, da niso mogli mimo njegovih spisov niti pravoverni komunisti: sama «HUMANITE» mu je posvetila v odgovor dolg članek, ki ga je napisal LAURENT CASANOVA, komunistični partijski voditelj v odboru levičarskih intelektualcev. ANDRE' WURMSER eden izmed obtožencev iz Kravčenkovega procesa je polemiziral s Cassoujem v «LES LETTRES FRANCAISES», revija «NOUVELLE CRITIQUE», teoretično glasilo komunistične partije, pa je organizarala o temi, ki jo zagovarja intelektualni «odpadnik», vrsto konferenc v Quartier Latin za študente in izobražence.

Toda tudi druga dejstva, ki so morda manj znana, ne pa zaradi tega manj nevarna za komunistično pravovernost, vznemirjajo sedanjo ideološko mirnost v partiji. 11. januarja, mesec dni po zadnjem kongresu enotne socialistične stranke, je v «Humanitéju» naslovil RAYMOND GUYOT, član politbiroja in bivši predsednik mladinske Komunistične internacionale, «BRATSKO OPOZORILO» voditeljem enotne socialistične stranke, da bi odstranili iz svoje sredę številno vrsto terenskih voditeljev, ki «niso hoteli obsoditi izdajalca Tita».

Enotna socialistična stranka je precej močna: zlasti v pariški pokrajini šteje zelo mnogo pristašev, med katerimi so številni odpadniki od francoske Blumove in Mochove socialistične stranke. Med voditelji te stranke so osebnosti, ki so precej znane v pariškem političnem svetu, med katerimi: ELIE BLOUCOUR FOURIER GIGLEBER HERMAN GILLES in MARTINET kakor tudi dva člana nacionalnega urada SPLOSNE DELAVSKE ZBORNICE (CGT). Te osebnosti so — kot zatrjujejo komunistični voditelji — pristaši. In čeprav linija teh socialistov ni bila še pojasnjena (nacionalni svet je bil sklican za 5. februarja) je pravoverni tisk že opozoril nanje svoje pristaše, da ne bi pristali na vabo «beograjskega heretika».

Tudi med mladino je «novo dejstvo» ustvarilo razgibanost. To potrjuje sam GEORGES COGNIOT, eden izmed «velikih» od Informbiroja, ki je nedavno tožil o nezadostni protititistični kampanji med mladino, ki je «posebno občutljiva za odklone». Georges Cogniot je na nekem sestanku centralnega komiteja Komunistične partije Francije še posebej poudaril, da «se ne smemo varati s tem, da titovci niso nevarni, kajti podcenjevanje bi moglo nujno dovesti do širjenja titovske „bolezni"».

Toda razvoj «titizma» v Franciji beleži kljub naporom pravovernih voditeljev vsak dan nove korake naprej. Tako je n. pr. s to «boleznijo» okužen velik del tujega delavstva v Franciji, zlasti pa španski in jugoslovanski emigranti.

JOAN COMORERA, generalni sekretar enotne socialistične stranke Katalonije (pred razpustom Komunistične internacionale je bilo to gibanje sestavni del Kominterne) je bil izključen iz zedinjene socialistične stranke Katalonije in iz centralnega komiteja Komunistične partije Španije, ker je, kot pravi nekoč obvestilo tajništva omenjene stranke, hotel uničiti vitalnost stranke in organiziral blok z republikansko buržoazijo, kmeti in intelektualci» in ker je «odklonil obsodbo titovske ideologije». Joan Camorera ima številne pristaše predvsem med Katalonci; mogoče niso oni vsi «titovci», toda vsekakor splošni znaki te «bolezni» se pri njih dajo lahko ugotoviti.

Kljub naporom Komunistične partije Francije, da bi pojav «titizma» zaustavila, kljub temu, da so razdelili 48.000 izvodov brošure JACQUESA DUCLOSA proti Titu, kljub 100.000 listom, ki so jih vrgli takoj po objavi resolucije IU proti Titu, kljub vsakodnevnim člankom, ki jih objavlja o tem vprašanju «HUMANITE», se «titizem» začenja širiti med množicami in ni izključeno, da bo Francija priča rojstvu tudi političnega gibanja v tej smeri.

Mogoče je to zatrjevanje danes prezgodnje, toda — da ostanemo v realističnem okviru — ne moremo zanikati, da je spor med Moskvo in Beogradom imel ogromen odmev v Franciji in da je ta dogodek predhodnik sprememb na poprišču francoskih političnih strank.

YVONNE BEANGER

KRATKE VESTI

WASHINGTON, 26. — Republikanski senator Wandenberg je podal ostavko na mesto člana parlamentarne komisije za atomsko energijo. Verjetno ga bo nadomestil republikanski senator John Bricker.

◆

BEOGRAD, 26. — Danes se je začelo šesto redno zasedanje ljudske skupščine LR Srbije. Na njem bodo razpravljali o proračunu LR Srbije za leto 1950, dalje o zakonu o likvidaciji proračuna iz leta 1948 in o drugih zakonskih načrtih.

◆

DUNAJ, 26. — Stavka tehničnih nameščencev v državnih gledališčih, ki traja že dva tedna, se bo verjetno raztegnila na druge stroke. Kaže, da bodo začeli stavkati tramvajski in železniški uslužbenci.

Bolgarija protestira

SOFIJA, 26. — Veleposlaništvo LR Bolgarije v Beogradu je izročilo jugoslovanskemu ministrstvu za zunanje zadeve noto, v kateri protestira, češ da so jugoslovanske oblasti omejile svobodo kretanja članom bolgarskega veleposlaništva v Beogradu. Ta nota bolgarske vlade je seveda le pesek v oči. Bila je sestavljena in izročena, potem ko so jugoslovanske oblasti z omejitvami bolgarskim diplomatom odgovorile na izzivalno postopanje bolgarskih oblasti, katere so zahtevale odpoklic jugoslovanskega veleposlanika Djerdje in drugih članov jugoslovanskega poslaništva ter zato navedle prostaške in naivne pretveze.

TRŽAŠKI DNEVNIK

STAVKA SE ŠE NI KONČALA

Jasno stališče naših staršev

Starši učencev slovenske osnovne šole v Ul. sv. Frančiška, ki še vedno stavkajo, so poslali didaktičnemu ravnatelju Adalbertu Stublju naslednje pismo:

Gospodu

Stublju Adalbertu, didaktičnemu ravnatelju, v vednost: gospodu prof. Andriju, šefu Šolskega urada ZVU, in gospodu prof. Rubiniju, šolskemu superintendentu

v Trstu

Zastopniki staršev slovenske osnovne šole v Ulici sv. Frančišku so ob svojem obisku pri g. polkovniku Marshallu in g. prof. Andriju dobili zagotovila, da je možno na Vašo zahtevo urediti začasno razmestitev slovenskih razredov tako, da se bo pouk razvijal nemoteno tudi v času, dokler ne bo možen zopetni povratek v matično stavbo naše šole.

Da se bo tudi začasen pouk v dodeljenih prostorih mogel v redu vršiti je potrebno:

1) za nižje razrede, t. j. za I. in II. razred osnovne šole, naj se dodelijo učilnice v nižjih nadstropjih (priličje ali I. nadstr.), nikakor pa ne v IV. nadstropju.

2) za višje razrede, t. j. za III., IV. in V. razred naj se oskrbe učilnice s tako opremo, ki odgovarja rasti otrok dotičnih razredov in potrebam pouka (nižje klopi, črnilniki).

3) učilnice naj bodo na razpolago slovenski šoli tako, da bodo učitelji mogli v razrede namestiti omare, učila, slike, skratka vse, kar je za normalen pouk potrebno. Prosimo tudi, da bi bile učilnice v eni sami šolski stavbi.

Ko bodo izpolnjeni vsi zgornji pogoji, Vas prosimo, da nas preko tiska in radia obvestite, da se pouk obnovi, ker smo vsi starši zaskrbljeni nad šolskim napredkom naših otrok.

Na podlagi izjav gospodov polkovnika Marshalla in prof. Andrija Vas smatramo za odgovornega, da se zadeva v interesu šole čimprej reši.

Iz zgoraj objavljenega pisma mora vsak razsoden človek spoznati, da ne zahtevajo slovenski starši za svoje otroke nič nemogočega. Nasprotno, zramotno je za vso šolsko upravo od vrha do didaktičnih ravnateljev, da morajo njim, poklicnim pedagogom, dajati staršilaiki osnovne nauke o opremi šolskih učilnic, o razmeščanju otrok v šolskih stavbah in o potrebi, da ima vsak razred učilnico, ki, če ni SAMO NJEGOVA, naj bo vsaj TUDI NJEGOVA.

Čas je že, da se ugodi upravičenim zahtevam staršev in da se uvede na slovensko šolo iz Ul. sv. Frančiška zopet red in normalen pouk.

Z žico ograjeni prostori

V Trstu je nedolgo tega cestni promet zopet svobodneje zadihal. Za ta razveseljivi pojav ni bilo treba bog ve kakšnih odlokov ali odredb, zadostovalo je samo to, da so se pet let po končani vojni tukajšnje okupacijske oblasti končno vendarle spomnile, da bi bilo dobro izprazniti del Ul. Filzi, ki so jo bile pri njenem prehodu na Trg Dalmacija v svoje potrebe zabarikadirale z žičnimi ovirami in lesenimi plotovi, pozneje pa celo kar zazidale in s tem pretrgale prehod.

Na smolo vozačev in vseh Tržačanov pa se okupacijske oblasti svoj čas niso zadovoljile samo z zabarikadiranjem te ulice ter tako po eni strani zavrle tržaški promet, po drugi pa škodovale estetiki mesta. Zavezniki so tudi drugje razpeli žične ovire, vendar s to razliko, da jih še niso pobrali in prostore vrnili mestnemu prebivalstvu. Tudi Trg Foro Ulpiano, ki je pred poslopjem sodišča, je delno ograjen z žico.

Nesrečne žice nas spominjajo na dneve, ko so tukaj gospodarili nacisti in si gradili v svojo obrambo bunkerje, spominjajo nas na kakšno kolonialno mesto, ki so si ga oblastniki razrezali z žicami v svoje domene. No, vojne je konec in naše mesto ni v koloniji, čeprav si tako želijo tukajšnji hlapci okupacijskih sil. Zato proč s sledovi vojne, proč s sledovi kolonij, mestu pa proste ulice in trge in s tem njegov cestni promet in lepoto.

Vrabci v zgodovini tržaškega mesta

Leta 1950 na široko razpravljajo o njih občinski zapiski

Akvedotski vrabci so povzročili v zadnjem času med prebivalci te ulice in med številnimi meščani pravcato paniko. Prvi se razburjajo zaradi nemelodioznega koncerta, ki si ga krilati rjavci privoščijo s svojim čebrnjanjem že na vse zgodaj zjutraj, ostali se pritožujejo nad nesnago, kapljajočo z drevesnih vej. Zadeva je postala tako resna, da je zašla s posredovanjem nekega svetovalca celo v mestni svet, na široko pa so se razpisali o tem nekateri listi, ter z najrazličnejšimi predlogi svetovali občini, kako naj reši mesto teh nezaželenih ptičjih potepuhov.

V ptičjem svetu predstavljajo vrabci v resnici neko vrsto nekoristnih potepuhov, zmikavtov in delamrznežev, kakor jih imamo nemalo tudi v človeški družini, toda spričo svoje demokrščanske pripadnosti, ki ne ljubi množičnih pokoljev, se je tržaški župan takoj izrekel proti predlogu, da bi jih pokončali s streljanjem, ter se odločil za drugačen sistem. Vsako jutro več dni zapored je potem v Ulici XX. septembra nekaj mestnih uslužbencev nastopilo z močno brizgalno in skušalo razgnati drobne zaspance. Toda kljunati nepridipravi, vajeni pogostih deževij, so se kaj malo zmenili za nenavadne nalive. Sodeč: voda je pač voda in naj prihaja od zgoraj ali od spodaj so se spreletavali z veje na vejo in potrpežljivo prenašali neprijetno mokroto. In nekaj podobnega ni bilo težko predvidevati, kajti kako naj vrabci potuhtajo, da jih hoče tržaški župan s takim ukrepom preseliti v Ljudski vrt ali kamor koli, ko vedo iz izkušnje, da se dežju ne umakneš, čeravno se spreletiš nekaj sto metrov daleč. Toda to so stvari, ki končno zanimajo le nekatere meščane in morda še župana ter občinske svetovalce.

S svoje strani lahko ugotovimo nekaj povsem nasprotnega: da so ti čivkajoči siromaki vsaj v Trstu neprecenljivo koristni. Kajti medtem, ko ni mogla najboljša policija v Evropi pregnati s te ulice podivjanih šovinističnih rogovileževskozi vsa štiri leta, so to opravili vrabci mimogrede. Kljub malomeščanski vraževerni miselnosti, so se morali bahavi izprijenci končno le umakniti pregostim kapcem čilskega solitra, potem ko so se prepričali, da v obilici dragoceno gnojilo vendarle ne prinaša sreče, marveč kvečjemu škodo na obleki in pokrivalu. Mimo tega se je nesrečna ulica znebila tudi vseh onih južnjaških razpečevalcev vseh mogočih defektnih ostankov italijanske industrije, ki so navsezadnje prebivalcem Akvedota z nenehnim kričanjem povzročili dokaj več neprijetnih večerov, nego nedolžno čebljanje sostanovalcev pod okni. Zato naj se raje sprijaznijo z manjšim zlom.

Povišanje glob

TRST, 26. (AIS) — Na podlagi ukaza št. 14 ki je bil pred kratkim podpisan, se zvišajo globe za kršitve zakona 1822 pri rednem prometu s prometnimi motornimi vozili na zneske od 2.500 lir do 25.000 lir. Kršitve, ki se nanašajo na varnost in pravilnost prometa s prometnimi motornimi vozili, se kaznujejo z najmanjšo globo 10.000 lir. Globo za kršitve rednega prometa s prometnimi motornimi vozili, ki vozijo brez uradnega dovoljenja, pa določajo že obstoječi fiskalni zakoni in predpisi.

Ukaz št. 14 preklicuje člen 36 zakona št. 1822 ter bo stopil v veljavo na anglo-ameriškem področju Tržaškega ozemlja, ko bo objavljen v prihodnji številki Uradnega lista ZVU, verjetno dne 1. februarja.

PRED SPLOŠNO STAVKO INDUSTRIJSKEGA DELAVSTVA

Bojijo se odgovornosti

Vidalijevski „sindikalisti" in njihovi prijatelji iz Delavske zbornice so si z referendumom že v naprej umili roke

Pri vidalijevskih sindikalistih je vedno hujša zadrega. Oni, ki so si tako v svesti svoje oblasti nad delavskimi množicami, oni, ki jim delavske množice vedno in povsod sledijo, oni, ki v nobenem trenutku niti za hip ne pomišljajo, kadar je treba na čelu teh delavskih množic nastopiti odločno borbo za pravice delavskega razreda, oni se morajo dan na dan v svojih glasilih in celo na plakatih zaganjati v neznatno «Titovo kliko», že stokrat razkrinkano, pomandrano in uničeno. Tako tudi po rezultatih referenduma ne vedo početi kaj koristnejšega, kakor da se ponovno zaletavajo v «titiste». Nič zato, če so njih trditve kakor vedno kar najbolj neumne laži, glavno je, da njih čitatelji, kolikor jih še imajo, preveč ne razmišljajo o drugih, resnih in važnih vprašanjih.

Kot je znano, se je delavstvo v pretežni večini (85%) odločilo za stavko. Sklenjeno je, da se stavka prične 1. februarja opolnoči. Res je, da že ni z obeh strani izrečena zadnja beseda in se lahko do tega datuma še lahko kaj spremeni, kar pa je odvisno seveda od delodajalcev, kajti delavci so že povedali svojo zadnjo besedo.

Kar je naš list pisal o referendumu, gospodom, ki na nesrečo tržaškega delavskega razreda vodijo Enotne sindikate, ni všeč. Vendar po svoji navadi na to ne odgovarjajo, temveč samo nekaj psujejo, ne da bi vedeli, kako bi prav za prav zabrisali vtis naših trditev. Iz zadrege si pomagajo s tem, da vsakih par vrst vtaknejo eno izmed znanih, že silno zguljenih psovk. To je pač način «načelnega» pisanja, kadar ni pri rokah argumentov.

Napisali smo že, da je razpis referenduma pomeni zvračanje s sebe odgovornosti z ramen sindikalnih voditeljev direktno na ramena delavstva, a po drugi strani pomeni nepoznanje razpoloženja med delavstvom. Ako namreč sindikalni voditelji poznajo razpoloženje med delavstvom — in kdo naj ga pozna, če ne oni — in poznajo ves kompleks pogojev, ki so važni, kadar je dozorelo vprašanje splošne stavke — in zopet so prav sindikalni voditelji, ki morajo biti o teh stvareh najbolj poučeni — tedaj ni treba nikakega referenduma. Toda ljudje, ki danes kot «sindikalisti» izrabljajo zaupanje delavstva, so pokazali, da niti glede prve niti glede druge zahteve ne odgovarjajo. Z referendumom so se hoteli v naprej otresti vsake odgovornosti. Kakor koli naj namreč splošna stavka uspe — gospodje imajo že pripravljen odgovor: saj ste sami izglasovali stavko, saj vam nismo mi rekli, da stavkajte. Če bi pa referendum izšel za stavko nepovoljno, bi jim bilo tudi prav, češ saj niste hoteli stavkati.

Vemo, gospodje, da je strahopetcem težko korakati na čelu take vojske, kot je delavski razred. Sramotno je namreč, če morajo «voditelji» porivati naprej množice, ki korakajo za njimi. Toda če ne prej, bodo te množice ob spopadu s sovražnikom spoznale, da jih vodijo strahopetni izdajalci. Ni važno, da bodo tedaj taki «voditelji» odleteli, bolj važno je, da bo zaradi izdajalskega obnašanja takih «voditeljev» utrpela določeno izgubo vsa vojska delavskega razreda in da škode ne bo mogoče tako hitro popraviti.

Pravijo, da obtožujemo oportunizma «sindikalno razredno organizacijo». Dasi ni vredno odgovarjati na neodgovorno pisanje tako propadlega lista, kot je njih glasilo, bi hoteli samo poudariti: ne sindikalno razredno organizacijo, ampak njene voditelje obtožujemo oportunizma in še marsičesa — in jih bomo obtoževali.

Vse ostalo njihovo pisarjenje pa ne zasluži nadaljnjega ukvarjanja, ker je le pobalinsko pocestno zmerjanje in izraža kvečjemu njihove pobožne in srčne (a nikoli izpolnjive) želje, da bi bilo res tako, kot označujejo psovke iz njihovega «krasnorečja».

Ustanovljen je odbor za proslavo 1. maja 1950 v Trstu

Dne 25.1.1950 so se sestali zastopniki masovnih organizacij: Komunistične partije Tržaškega ozemlja, Slovensko-italijanske antifašistične unije, Osvobodilne fronte, Združenja partizanov Tržaškega ozemlja, Antifašistične slovensko-italijanske ženske zveze, Zveze antifašistične mladine, Združenja političnih preganjancev, Slovensko-hrvatske prosvetne zveze, Zveze društev za telesno vzgojo ter zastopniki tržaških tovarn: tovarne strojev, Ilve, konopljarne in drugih tržaških tovarn.

Na sestanku se je formiral odbor za proslavo 1. maja 1950 v Trstu. Soglasno je bilo izvoljeno tajništvo odbora.

Začrtali so smernice dela za priprave proslav 1. maja 1950 ter poverili tajništvu, naj takoj prične s konkretnim delom.

TRUST je bil dolžan 127,630.992 lir za socialno skrbstvo in bolezensko zavarovanje

Zavarovanje svojih nameščencev od 1. julija 1949 do danes pa je TRUST še vedno dolžan plačati

TRST, 26. jan. 1950 (PIO) — Ker je bilo v Washingtonu rešeno upravno vprašanje plačevanja socialnega in zdravstvenega zavarovanja krajevnih uslužbencev pri ameriških četah v Trstu (TRUST), je poveljujoči general William M. Hoge danes izročil ZVU ček, ki nakazuje jo narodnemu zavodu za socialno zavarovanje (Istituto Nazionale per la Previdenza Sociale) vsoto 78 milijonov 24.128 lir in narodnemu zavodu za bolezensko zavarovanje (Istituto Nazionale per l'Assicurazione contro le Malattie) vsoto 49,606.864 lir.

Ta plačila, ki znašajo skupno 127,630.992 lir obsegajo obveznosti ameriških sil v Trstu za socialno in zdravstveno zavarovanje za čas od 15. septembra 1947 do 30. junija 1949. Dodatna vplačila za tekoče finančno leto (od 1. julija 1949 do 30. junija 1950) bodo tudi izvršena.

Vsi uradi TRUST-a zdaj prispevajo za svoje krajevne nameščence vplačila za socialno in zdravstveno zavarovanje na isti osnovi kakor ZVU za svoje krajevne nameščence.

Prav gotovo se naši čitatelji še zelo dobro spominjajo, da je bilo ob priliki zadnjega procesa proti «Primorskemu dnevniku» pred višjim vojaškim sodiščem zelo mnogo govora o dolgu, ki ga ima TRUST za socialno in zdravstveno zavarovanje. Tedaj je dolg znašal okrog 90 milijonov lir. Kakor pa sedaj vidimo iz gornjega uradnega poročila Urada za obveščanje javnosti pri VU (PIO), znaša dolg več kot 127 milijonov lir in sicer brez tistih milijonov lir, ki jih je TRUST dolžan za razdobje od 1. julija 1949 pa do danes.

Brez komentarja.

KOLEDAR

Gledališče - Kino - Radio

Petek 27. januarja
Janez Zlatoust, Dušana
Sonce vzide ob 7.33, zatone ob 17.02. Dolžina dneva 9.29. Luna vzide ob 11.16, zatone ob 1.54.
Jutri sobota 28. januarja
Julijan, Dragomil

SPOMINSKI DNEVI

1235 je umrl. sv. Sava, začetnik srbske književnosti in ustanovitelj srbske književnosti neodvisne srbske cerkve.

1944 so v Cerkno domači izdajalci pripeljali po skrivnih stezah nacifašiste, ki so na zverinski način pobili 47 tovarišev in tovarišic s Primorskega in Gorenjske.

1946 je bil prvi dan «Partizanskega tednа» po vsej Primorski. V Trstu je bila v ta namen prirejena umetniška razstava 28 tržaških slikarjev s približno 80 deli v galeriji «Trieste» na Akvedotu.

OF

Množični sestanek OF v Boršt u. Osvobodilna fronta vabi vse člane in somišljenike na sestanek, ki bo jutri 28. t. m. ob 19.30 v društveni dvorani v Boršt u. Na sporedu so razni organizacijski, gospodarski in kulturni problemi. Zaradi važnosti naj nihče ne manjka.

Množični sestanek OF v Plavjah. Tudi v Plavjah bo jutri 28. t. m. ob 19.30 množični sestanek Osvobodilne fronte v prostorih kot običajno. Važni gospodarski, kulturni in organizacijski problemi, ki so na sporedu, bodo zanimali prav vsakega in zato pridite polnoštevilno.

Seja izvršilnega odbora Kmečke zveze

Danes ob 18. bo na sedežu seja izvršilnega odbora Kmečke zveze. Na dnevnem redu je 1.) imenovanje raznih strokovnih komisij, 2.) imenovanje krajevnih zaupnikov KZ, 3) program zborovanj po vaseh, 4.) rešitev nekaterih nujnih kmečkih vprašanj, 5.) slučajnosti.

PROSVETNA DRUŠTVA

Pevski zbor prosvetnega društva v Barkovljah nima danes petek 27. t. m. pevske vaje, ker je pevovodja bolan.

Za novoletno jelko so darovali

ASIZZ IZ BORSTA je nabrala za novoletno jelko 10.300 lir.

Občine in III. okraj:
Simonič Karel 1.000, Simonič Zarko 1.000, Simonič Božena 1.000, Golob Iva 100, Gelb Milka 100, Sosič Josipina 200, Bole Milena, 200, Spanger Srečko 200, Daneu Marija 300, Kalc Erminija 300, Suarz Gela 200, Gustin Angela 250, Daneu Fani 200, Skrlavaj Anita 150, Dolenc Ivanka 400, Suligoj Angela 100, Kocijančič Valerija 100 lir.

Sempolaj:
Furlan Vida 500, Kante Leja 200, Peric Jožica 300, Gruden Ida 100, Gruden Ema 100, Sušteršič Marija 15, Kosmina Amalija 50, Rebula Alberta 200, Rebula Ivan 50, Zidarič Marija 100, Gruden Anica 200, Peric Pavel 100, Kosmina Jolanda 100, Kosmina Rudolf 50, Kosmina Jožica 200, Kosmina Albina 300, Kosmina Marija 50, Milič Slava 100, Legiša Danica 50, Lupinc Marta 150, Grassi Romagna Lidia 200, Zidarič Marica 100, Zidarič Rudolf 100, Kralj Nada 100, Trampuš Marija 50, Sardoč Stefanija 30, Sušteršič Janko 20, Zidarič Valerija 200, Turk Jožef 50, Peric Miro 100, Legiša Olga 200, Zupančič Josip 40, Uršič Alojzija 100, Sušteršič Jožica 500, Gruden Ivana 300, Gruden Nada 150, Stubelj Ivanka 100, Gruden Olga 100, Fuks Ivo 135, Gruden Marija 200, Adamič Viktorija 117, Plesničar Alberta 200, ostanek od nabiralne akcije za II. kongres K. P. STO-ja 200.

Prečnik:
Knež Rozalija 500, Svetlič Kristina 300, Kuk Antonija 100, Vrabec Emilija 100, Semec Josipina 100, Semec Marija 200, Pavlina Antonija 190, Marušič Amalija 100, Zidarič Marica 100, Pavlina Amalija 50, Sušteršič Marija 100, Legiša Srečka 150, Kuk Amalija 100, Svetlič Jožefa 100.

Trnovica:
Suban Olga 120, Švara Marija 80, Skrk Josip 100, Skrk Vanda 100, Markuža Marija 150, Skrk Ema 240, Skrk Kr. 100, N. N. 150.

III. rajon:
Premru 500, X. Y. 100, Družina Faletič 500, Russian Pierina 100, Cotič Rudolf 300, Fišer Josip 200, Malenšek F. 300, Nada 1.000, Božič Ana 100, Premru Julin 200, Barej Ana 100, Kerti Stana 100, N. N. 50, Buliana 50, podpis nečitljiv 100, Požar Mara 50, N. N. 50, ime nečitljivo 50, Slama 50, N. N. 50, Perin 50, nečitljivo 20, dr. Ferluga 100, Pertot 50, N. N. 50, N. N. 50, podpis nečitljiv 100, Mihačič 50, Franja Mislej 60, Skok Svetko 100, podpis nečitljiv 100, Svagelj Anton 50.

(Nadaljnje objavljanje prispevkov sledi).

* * *

Za Dijaško matico je darovala Križmančič Julija vsoto 500 lir.

Obvestilo izletnikom na Črni vrh

Udeleženci izleta, ki bo 29. t. m., naj poravnajo pristojbino za vožnjo v čevljarni Gec v Rojanu Trg Tra i Rivi 3 in v čevljarni Pirc Ul. Settefontane 3, do danes 27. t. m., ker drugače ne bodo mogli potovati.

V istem roku naj se vsi udeleženci prijavijo na zgornjih naslovih zaradi važnih navodil glede potovanja.

Predavanje Planinskega društva

Planinsko društvo v Trstu priredi jutri 28. t. m. v dvorani stadiona «Prvi maj» ob 20 predavanje «Zapadne Julijske Alpe in Kanalska dolina». Zanimivo predavanje bodo pojasnjevali številni diapozitivi.

Člani društva in tudi ostali ljubitelji planin ste vabljeni, da se udeležite polnoštevilno.

ŠAH

Vse udeležence nagradnega šahovskega turnirja opozarjamo, da je nocoj ob 20 igralni večer za IV. kolo. Neupravičeno izostali bodo kontumacirani. Poročilo o poteku turnirja bomo prinesli jutri.

* * *

Šahovska simultanka velemojstra dr. Milana Vidmarja bo v Kopru v ponedeljek 27. februarja. Pravico udeležbe imajo tudi tržaški šahisti.

Nesrečen skok s kamiona

V glavno bolnišnico so včeraj ob 16.40 pripeljali z avtomobilom Rdečega križa 30-letnega električarja Stolfo Germana iz Ul. G. Belli 4. Germano je delal na račun okupacijskih vojaških sil v garaži v Ul. Mazzini. Med delom pa je poskušal skočiti z nekega kamiona, pri čemer je s svojo levo nogo tako močno udaril ob stopnico kamiona, da si je pri udarcu zlomil piščal.

Nagajiva soseda

Včeraj opolnoči je policijska «emergenza» na telefonski poziv privozila v Ul. Leopardi 1, kamor jo je poklicala Etel Eleonora. Policistom je povedala, da je neka Beucci, ki stanuje nad njenim stanovanjem, tako močno tolkla z nogami po podu, da je s stropa v njenem stanovanju pričel odpadati omet. Pristavila je tudi, da ji nagajiva Beucci že dalj časa ne pusti spati.

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE

za Tržaško ozemlje

V nedeljo 29. t. m. ob 16. uri gostovanje v dvorani kina v NABREŽINI s komedijo Branislava Nušiča „Sumljiva oseba"

II. smučarski izlet na Črni vrh

V nedeljo 5. februarja priredi Planinsko društvo v Trstu drugi smučarski izlet na Črni vrh. Vpisovanje v čevljarni Gec v Rojanu, Trg Tra i Rivi 3, in v čevljarni Pirc, Ul. Settefontane 3, do vključno nedeljka 29. t. m.

ROJSTVA SMRTI IN POROKE

Dne 26. januarja 1950 se je v Trstu rodilo 5 otrok, umrlo je 10 oseb, porok pa ta dan ni bilo.

Umrli so: 57-letni Alojz Kerbovac, 81-letni Jože Pletersky, 88-letna Zofija Canton, vd. Loser, 85-letna Erminija Daubek, vd. Penso, 80-letni Josip Kraut, 76-letni Alfonz Scrivanelli, 43-letna Marija Brazzatti, por. Polidori, 64-letna Ivana Stopar, vd. Godina, 84-letna Ermenegilda Rovis, vd. Mizzan ter 1 dni stara Alida Gregori.

Nočna služba lekarn v mesecu januarju

Barbo-Carniel, Garibaldijev trg 5, tel. 90-015; Benussi, Ul. Cavana 11, tel. 52-72; Ravasini, Trg Libertà 6, tel. 89-81; «Alla Salute», Ul. Giulia 1, tel. 95-369; Zanetti, Ul. Mazzini 43, tel. 78-16; Harabaglia v Barkovljah in Nicoli v Škednju imata stalno nočno službo.

Lekarne z nočno službo se zapirajo ob 21, dodatne pristojbine pa se pričnejo pobirati po 22. uri.

TRŽAŠKA BORZA

Zlati šterling 8175-8225, papirnati šterling 1570-1600, dolar 653-656, telegrafski dolar 686-624,70, telegrafski dolar 666-667, švicarski frank 145,25, avstrijski šiling 21.50-22.50, zlato 960.

RADIO JUGOSL. CONE TRSTA

(Oddaja na srednjih valovih 240 m ali 1250 kc)

PETEK 27. 1. 1950

6.30: Jutranja glasba; 6.45: Poročila v ital. in objava sporeda; 7.00: Napoved časa - poročila v slov. in objava sporeda; 7.15: Jutranja glasba.

12.00: Koncert godbe na pihala; 12.30: Tartini: Vražji trilček; 12.45: Poročila v ital. in objava sporeda; 13.00: Napoved časa - poročila v slov. in objava sporeda; 13.15: Glasbene slike; 13.45: Ljudska univerza (v slov.); 14.00: Pojetje Bozžo in Miško; 14.30: Pregled tiska in poročila v ital.; 14.45: Pregled tiska in poročila v slov.

17.30: Aktualna politična vprašanja (v ital.); 17.45: Ritmična glasba; 18.45: Sportni pregled (v ital.); 18.15: Iz Donizzettijevih oper; 18.45: Poročila v hrvaščini; 19.00: Glasbena medigra; 19.15: Poročila v ital.; 19.30: Napoved časa - poročila v slovenščini; 19.45: Sindikalna ura (v ital.); 20.00: Uganite kaj igramo (v ital.); 20.40: Radijski obzornik (v ital.); 21.00: Simfonični koncert; 22.00: Življenje jugoslovanskih narodov (v slov.); 22.20: Lahka in plesna glasba; 23.00: Zadnja poročila v ital.; 23.05: Zadnja poročila v slov.; 23.10: Objava sporeda; 23.15: Glasba za lahko noč; 23.30:

KINO

Rossetti, 21.00: Nastopa skupina Tognazzi Cortese.
Excelsior, 16.00: «Zidovi Malapage», Isa Miranda, Jean Gabin.
Fenice, 16.00: «Tretji mož», A. Valli, J. Cotten.
Filodrammatico, 16.00: «Dogodivščine Don Juana», Errol Flynn.
Alabarda, 16.00: «Totò le Moko».
Garibaldi 15.00: «Stara Kalifornija», Ray Milland.
Ideale, 15.30: «Ali Babà in 40 razbojnikov».
Impero, 15.45: «Trubadur», Gianna Pederzini
Italia, 16.00: «Totò le Moko».
Viale, 14.30: «Snegulčica in 7 škratov», Walt Disneyev film.
Vittorio Veneto, 16.00: «Brez mednih tednov», Ester Williams.
Adua, 15.00: «Kriminalci».
Armonia, 15.30: «Mlin na Padu», Carla Del Poggio, Jacques Lernas.
Azzurro, 16.00: «Cudežen človek», Danny Kaye.
Belvedere, 16.00: «Molk je zlato».
Kino «Ob morju», 15.00: «Vrača se ljubezen na Donavo», Attila Hoerbiger in Hans Moser.
Marconi, 15.30: «Veriga», Amedeo Nazzari, Yvone Sanson.
Massimo, 16.00: «Gospa iz Sanghaja», Rita Hayworth.
Novo Cine, 14.00: «Snegulčica in 7 škratov».
Odeon, 16.00: «Noč v Broadwayu», Alice Faye.
Radio, 15.30: «Zopet se bova ljubila», Carole Lombard in James Stewart.
Savona, 15.30: «Lepotice na kopanju» Ester Williams.
Venezia, «Kraljevi kurir», Rossano Brazzi.
Vittoria, 16.00: «Čudežno mesto», James Stewart, Jane Wyman.
Kino v Skednju, 17.30: «Večer pred poroko».

Z IZREDNE SEJE REPENTABORSKE OBČINE

Neuspeli manever proti županu

Kje se bo zidala občinska hiša, bo končno odločil, „kdor bo dal denar"

Včeraj dopoldne je bila izredna seja občinskega sveta repentaborske občine. Seji, ki se je začela ob 9 in končala skoro ob 13, so prisostvovali major Stiven, šef notranjega odseka pri VU, dr. Micelli s predsedstva cone, ing. Sorli, vodja tehničnega urada, in ing. De Dottori, šef urada za javna dela. Prisotni so bili vsi občinski svetovalci.

Po čitanju zapisnika zadnje seje so prešli na dnevni red, ki je obsegal 14 točk.

Nekateri občinski svetovalci so zahtevali pojasnila od župana, zakaj niso bili vsi svetovalci obveščeni o prihodu predsednika cone, ki je bil v Repentaboru prejšnjo nedeljo. Župan je odgovoril, da ni smatral potrebno sklicevati občinski svet, ker je bil obisk g. Palutana bolj privatnega značaja, obvestil pa je občinska odbornika in z njimi pozdravil predsednika cone.

Občinski svet je nato odobril načrt za napeljavo telefona v Veliki Repen. V to svrho je bilo že odobrenih 750.000 lir.

Tov. Bizjak je za tem dal pojasnila o nekakem «zavlačevanju» graditve občinske stavbe. Povedal je, da so prebivalci vasi Fernetičev in Cola vložili proteste proti sklepu občinskega sveta o izbiri kraja za zgradnjo občinske hiše. Vsi tozadevni dokumenti so bili poslani na predsedstvo cone, ki bo o tej zadevi dokončno določalo, kakor je po zakonu predpisano. V zvezi s tem je spregovoril tudi predstavnik cone, ki je opozoril občinski svet, da je predsedstvo cone vprašalo upravo repentaborske občine le za nasvet, odločal pa bo, kdor bo dal za gradnjo hiše potreben denar na razpolago. Nekateri svetovalci so se pred sejo pogovarjali, da bi bilo mogoče zadovoljiti vse občane, če bi sezidali občinsko hišo na prostoru, ki je bil določen za graditev otroškega vrtca.

S tem je bilo tudi to vprašanje zaključeno. Pri vsem tem pa so se osramotili le oni, ki so hoteli na ta račun vnesti razdor in sovraštvo med občane in so blatili župana, češ da zagovarja interese nekih zasebnikov, da dela po svoji glavi na škodo občine itd. Toda vsi občani repentaborske občine poznajo tov. Bizjaka za poštenjaka, ki skrbi le za dobrobit občine in mirno sožitje vseh občanov. Zato ne bodo zalegle laži nekaterih pisunov v Trstu, še manj pa kokodakanje «možaka», ki je dolgo let zvesto nosil črni fes in bil najožji konfident in prijatelj fašističnega hierarha Graziolija. Ni nam treba pisati njegovega imena, ker ga vsi prav dobro poznajo iz časa fašističnega terorja.

Sledilo je poročilo o prevozu uradništva občine na delo in z dela, ker zaradi pomanjkanja stanovanj ne stanuje na Colu.

Občinskim svetovalcem je nato odbornik Guštin obrazložil, kako so bili sestavljeni občinski davki na podlagi ugotovitve dohodkov leta 1948.

Kar se tiče občinskih kamnolomov so ugotovili, da sta oba najemnika Milič in Škabar redno plačala določeno najemnino za leto 1949 v skupnem znesku 52.000 lir. Tov. Bizjak je tudi pristal, da se za dobo 3 let lahko brezplačno poslužujejo njegovega zemljišča za redno delovanje novega občinskega kamnoloma.

Glede občinskih komisij so ugotovil, da delujeta do sedaj le dve, ker druge, ki so bile že imenovane, niso bile še odobrene od conskega sveta.

Tov. župan in prisotna dva inženirja so nato dali podrobna pojasnila o poteku javnih del v občini, o razpoložljivih sredstvih in o potrošenju denarja v ta namen. Vprašamo le, v kateri občini je občinska uprava do sedaj dala tako podrobna poročila o javnih delih s številkami in točnimi podatki? Nobena.

Poleg drugega so nato sklepali o plači župana, o urniku uradništva, o jami «Sablon» in o drobilcu kamenja.

Neki svetovalec je ob zaključku še zahteval, naj občinska uprava ugotovi, zakaj je bil spremenjen uradni naziv občine, ki je bil do leta 1928 še: občina Veliki Repen, nato pa: občina Repentabor, in naj se zahteva prvotni naziv.

Zdi se nam, da pod to zahtevo igrajo največjo vlogo osebna nasprotstva in se skriva nevaren ter nezdrav kampanilizem.

Zopet je izšla revija „COMUNISTA"

ki jo izdaja KP Tržaškega ozemlja

Prejeli smo januarsko številko revije «Comunista», ki jo izdaja KP Tržaškega ozemlja. Uvodno besedo v revijo, ki je pričela zopet izhajati po daljšem presledku, ki so ga zakrivili dogodki po objavi nesrečne resolucije IU, je napisal Branko Babič (kar pa je brž kone pomotoma razvidno le iz kazala, medtem ko pri članku samem avtor ni označen). Sedanja revija «Comunista», pravi tov. Babič v uvodu, predstavlja po svoji politično-ideološki liniji nadaljevanje prejšnje revije, samo da ima danes še novo, zelo važno nalogo, da se namreč bori na ideološkem in političnem področju proti kominformovskemu revizionizmu, «Naša revija bo morala častno izpolniti to važno nalogo», zaključuje svoj uvod tov. Babič.

Uvodu sledi referat tov. Borisa Mraka, ki ga je imel na mestnem partijskem aktivu, od gradiva z II. kongresa KP STO-ja pa je objavljena resolucija, ki je bila sprejeta na tem kongresu. Daljši članek «Borba za socializem» je prispeval za to številko minister Ivan Regent. Avtor ostro kritizira kominformistično pačenje marksističnih načel. Članek, ki je pisan z velikim znanjem, je vendar daleč od vsakega pustega doktrinarstva, tako da je naravnost privlačen. Bortolo Petronio piše o sindikalnih vprašanjih Trsta. Skoraj polovico prve številke revije pa zavzema članek Milentija Popovića «I rapporti economici tra i stati socialisti», ki je svoj čas izhajal v slovenščini in italijanščini tudi v našem listu. Objavo tega članka je narekovalo prepričanje, kot poudarja urednik revije, da bo ta razprava bistveno pripomogla k poglobitvi diskusij o vprašanjih, ki jih je kominformovska politika spravila na dan na mednarodnem področju, med katerimi so glavna prav vprašanja odnosov med socialističnimi državami ter nadaljnjega razvoja socializma v svetu.

Pod zaglavjem «Kritika in politični pregled» piše Dušan Hreščak o četrtem zasedanju glavne skupščine OZN ter o sedanji zunanji politiki Sovjetske zveze, iz gradiva iz predkongresne diskusije pa je članek o grški KP in protifašistični osvobodilni vojni. Pod naslovom «Resnica si utira pot» razpravlja G. R., kaj prav za prav pomeni kominformovski poziv na borbo «proti Titovi kliki» ter poudarja, da ta poziv ne pomeni zgolj poziv na borbo proti Jugoslaviji, temveč poziv na uničenje vseh tistih, ki pravilno smatrajo komunistične partije kot orožje revolucije in ne kot osebni feud nekaterih. V kratkem članku piše nato M. V. o neuspehu sodne komedije v Sofiji, nakar sledijo «kratke vesti».

Obširno, zanimivo, okusno opremljeno in na dobrem papirju tiskano revijo vsem toplo priporočamo, zlasti ker je tudi njena cena razmeroma nizka.

NEČLOVEŠKA MATI

Svojo novorojenko je mrtvo pustila v cerkvi sv. Antona Novega

Včeraj dopoldne ob 10.15 je Mario Vascotto, cerkovnik v cerkvi sv. Antona Novega odkril v notranjosti božjega hrama strašno najdbo. Ko je skozi kapelo sv. Antona odšel po stopnicah proti svojemu stanovanju, je na eni izmed stopnic zagledal z vrvico zavezano škatlo iz lepenke, ki jih uporabljajo za pakiranje čevljev. Cerkovnik je bil v prvem trenutku preveč presenečen in prestrašen, da bi sam pogledal, kaj je v škatli, zato je poklical na pomoč nekega zidarja, ki je zaposlen pri popravilih cerkve. Z njim je nato pobral zavoj in ga odnesel v zakristijo, kjer ga je cerkovnik s tresoco se roko odvezal in odprl.

Njunim očem se je nudil žalosten in strašen pogled. V škatli je ležalo truplo lepe novorojenke, ki je bilo zavito v cunjo in komaj pokrito z malo slame. Policisti, ki so na telefonski poziv takoj prišli, so trupelce uboge novorojenke takoj odpeljali v mrtvašnico v Ul. Pietà, kjer je ostalo na razpolago sodnim oblastem. Do trenutka, ko to pišemo, še niso znani rezultati obdukcije, zato ne moremo stoodstotno trditi, da gre za zločin, čeprav vse okoliščine vodijo k temu zaključku.

Nečloveška mati, ki je nedolžen sad svojega telesa takoj po rojstvu po vsej verjetnosti zadušila, je kot v posmeh pustila poleg svoje mrtve hčerke listek, na katerem prosi, naj njeni hčerki preskrbijo dostojen pogreb, zatrjujo

ISTRSKI DNEVNIK

PODRUŽNICA UREDNIŠTVA PRIMORSKEGA DNEVNIKA V KOPRU - ULICA C. BATTISTI 301a - I. - TEL. : 70

Steber javnega delovanja bo tudi letos ASIŽZ

Dosedanje mnogostransko aktivnost bodo naše žene v letošnjem delovnem letu še povečale

Okrajni odbor ASIZZ v Kopru je imel te dni sejo, na kateri je podal poročilo o svojem delovanju v letu 1949.

Vsekakor je bila aktivnost imenovanega odbora v preteklem letu velika, intenzivna in vsestranska. Razvijala se je na vseh področjih ženskega udejstvovanja, vrhu tega pa so prispevale naše žene tudi k splošnemu gospodarskemu razvoju. Svoj delovni plan so izvedle 100odstotno, nekatere točke plana so celo prekoračile do višine 130 odst., ostale pa so izvršile najmanj do 95 odst., tako da lahko rečemo, da so doccela končale v letnem načrtu predvidena dela.

Isto tako so bile agilne na organizacijskem področju. Po raznih sektorjih koprskega okraja so opravile nič manj kot 249 odborovih sej, dalje ogromno število množičnih zborovanj, in sicer 419. Vzporedno s tem je bilo reorganiziranih 39 sektorskih in krajevnih odborov, na 23 bazah pa so bile izpeljane volitve krajevnih odborov.

Ti podatki kažejo, da obsega ASIZZ gosto mrežo svojih organizacij na terenu, ki se zavedajo, da je uspešno in točno delo na bazah in sektorjih nemogoče, če ni notranja organizacijo solidna in vestna. Prav gotovo je ravno v organizacijski povezanosti naših demokratičnih žen na vasi in v mestih iskati gibalo in vzvod za vse njene uspehe. Na ta način pride do pravega in pomena in do pravilne ter smotrne usmeritve vsa volja in požrtvovalnost naših žen!

Naslednji podatki nam pričajo o dejavnosti ASIZZ na socialnem področju. Tako so organizirale leta 1949 v okviru akcije «Vse za mater in otroka» 5 otroških vrtcev, v Piranu pa je bila odprta posvetovalnica.

Veliko skrb so posvetile žene počitniškim kolonijam. Tja so poslale 760 otrok, ki so bili potrebni, da si okrepijo svoje zdravje. Posebne delegacije žen iz vsega okrožja, in sicer 43, so obiskale kolonije jugoslovanskih otrok, ravno toliko delegacij žen pa je obiskalo bolnišnice, zlasti že porodnišnice in hiralnice, pri čemer so obdarile z raznimi dobrotami vse obiskance. Otrokom, nastanjenim po otroških vrtcih, so darovale oblekce in druge primerne stvari.

S tem v zvezi je organizirala ASIZZ 66 predavanj, ki so po svoji vsebini seznanile naše matere z vprašanji zaščite matere in otroka. Ta predavanja so bila povsod dobro sprejeta.

Pri tem moramo omeniti akcijo za novoletno jelko, pri kateri so obdarovale 8.300 otrok koprskega okraja. Samo pri proslavi tega otroškega praznika so organizacije na bazah izvedle številne prosvetne prireditve, ki so dale vsemu terenu neizbrisen pečat nenehne delavnosti naših žen. Na splošno pa so organizacije ASIZZ v preteklem letu uprizorile 51 kulturnih prireditev in 42 predavanj, število naročnikov na razne demokratične liste in revije, posebej tudi na ženske, pa so isto tako visoko pomnožile.

Kljub vsemu temu so prispevale naše žene že 38.874 prostovoljnih ur in s tem pomagale pri obnovi in gradnji raznih važnih gospodarskih objektov in podobno. V mnogih primerih so dale zgled in vzpodbudo ter dosegle, da je vse delo oživelo.

Če k zaključku opozorimo še na 4 dobrodelne loterije, ki jih izvedla prav tako ASIŽZ, smo šele deloma dali sliko o zares velikem delu, ki ga je napravila ta organizacija v letu 1949. Vsi ti uspehi dajejo našim ženam po pravici naslov, da so eden najmočnejših in najbolj solidnih stebrov javnega delovanja v Istrskem okrožju.

DELOVNE OBVEZE ZA LETO 1950

Letos hočejo žene doprinesti še enkrat toliko dela, kot so ga izvedle v l. 1949. Postavile so si nove naloge, ki bodo od žen iz koprskega okraja zahtevale na vseh področjih največjo aktivnost. V ta namen bo njihova organizacija pomnožena z novimi silami, ker predvidevajo, da bodo pridobile letos nad 1000 novih članic. Istočasno bodo reorganizirale razne odbore, izpopolnile upravno poslovanje edinic na bazah in v sektorjih, imele v evidenci vse težnje in potrebe, hkrati pa tudi vse sile, ki bodo takoj prijele za delo.

V tem letu bodo organizirale 20 delovnih brigad, ki bodo dale svoje moči na razpolago predvsem za izvedbo gospodarskega plana Istrskega okrožja. Vrhu tega se bo ena brigada udeležila udarniškega dela v Jugoslaviji. Žene so prepričane, da bodo doprinesle v tem letu 15.000 ur prostovoljnega dela pri gradnji zadružnih domov, 3.000 ur v počastitev 1. maja, 10.000 delovnih ur na raznih delovnih objektih ter pri obdelovalnih zadrugah in 5.000 ur po tovarnah.

ASIZZ bo posvetila zopet posebno pozornost vprašanjem, ki zadevajo naše delovne žene kot matere in njihove otroke. V ta namen bodo ob pomoči ljudske oblasti ustanovile tri ambulante, otroške jasli v Izoli, 5 otroških vrtcev in 2 obednici za otroke. Vse te ustanove, ki naj pospešujejo zaščito matere in otroka, bodo nadzorovale posebne komisije, tako da bo njihovo delovanje odgovarjalo načrtom in da bo v resnici izvršeno.

Akcija počitniških kolonij bo isto tako povečana, ker je v načrtu, da bo obiskalo te kolonije najmanj 1.400 otrok našega okrožja.

Za matere in otroke bodo ustanovljene posebej 3 trgovine, in sicer v obalnih mestih, dalje pralnica, delavnica za popravilo oblek in perila ter 3 zadruge šivilij, ki bodo skrbele za izvršitev krojaških del materam in otrokom.

Na kulturnem področju bodo pomnoženi večerni tečaji in tečaji za nepismene, bralni krožki itd. S tem se bo dvignila kulturna in ideološka vzgoja naših žena. Za to bodo pripomogla že predavanja (50 po številu), dalje prosvetne prireditve, športno udejstvovanje, sodelovanje pri stenčasih, listih in podobno.

Tako bodo aktivizirane skoro vse naše demokratične žene iz vasi in mest. Zato smo prepričani, da bodo plan za 1950 tudi izvedle.

Koper

Najmodernejše stroje uporablja „Edilit" pri gradnji nove osnovne šole

Naše domače gradbeno podjetje «Edilit» je pri gradnji nove slovensko italijanske osnovne šole v Kopru pričelo uporabljati najmodernejše stroje za izdelovanje malte.

Ta dogodek znači za našo gradbeno dejavnost vsekakor napredek, kajti tak stroj producira v osmih urah 24 kubičnih metrov malte. Poleg tega je pri tem stroju za navedeno količino malte zaposlenih samo 6 delavcev, medtem ko je bilo za to produkcijo potrebnih preje 15 delavcev. Pri tem imamo na eni strani prihranek na delovni sili, vrhu tega pa pridobimo z navedenim strojem mnogo boljšo mešanico - malto, kakor pa jo je mogoče producirati z ročno silo.

Nadalje je treba pripomniti, da je poleg cestnega valjarja to že druga vrsta strojev iz gradbene stroke, ki jo izdelujemo na našem ozemlju. Glede na to, da bodo v kratkem izdelani še štirje takšni stroji za izdelavo malte, bodo tudi ostali delavci, ki so zaposleni pri pripravi malte, deloma zamenjani s strojno silo. Očitno je, da bomo na ta način pocenili svoje proizvode, kakor tudi pripomogli k rešitvi vprašanja pomanjkanja delavstva, ki je velika zlasti v gradbeni stroki.

Dandanes pomeni stroj najboljšega prijatelja in zaveznika delovnega človeka. Dela je pred nami toliko, da se nam ni treba bati, da bo stroj docela izpodrinil delavca. Kar je pa najvažnejše, delo pri gradnji nove osnovne šole bo šlo hitreje izpod rok in delovni kolektiv «Edilita» bo gotovo izpolnil svojo obljubo, ki jo je dal koprskim ljudskošolskim otrokom, da bodo imeli že v letu 1950 svojo novo in lepo stavbo. Kdor je videl zadnje dni gradilišče te šole, je opazil, da se en trakt predvidenega objekta bliža že svojemu zaključku, da bo kmalu postavljen strešni stol in da ne bo več dolgo, ko bo ta stavba pokrita že s streho.

Šahovske beležke

PRIČETEK TURNIRJA ZA IZVEDBO KATEGORIZACIJE IGRALCEV 1950 bo v četrtek 2. februarja ob 20.30 v prostorih restavracije «Loggia». Prijave sprejema tov. Kravanja Pino (ZDTV Koper). Ob pričetku turnirja bodo prijavljeni šahisti razvrščeni v skupine po 10 igralcev, tako da bo vsakdo moral odigrati devet partij. Kdor bo od 9 dosegljivih točk dosegel najmanj 4 in pol točke, bo uvrščen v 5. kategorijo. Tisti šahisti, ki bodo dosegli najmanj 6 točk, bodo prestopili v 4. kategorijo. Igralna dneva bosta ponedeljek in četrtek. Partije, dobljene s kontumacem, ne štejejo za kategorizacijo, temveč se smatra, da je igralec odigral eno partijo manj. Turnirsko vodstvo bo v takih primerih poskrbelo za možnost, da bo igralec igral mesto izostalega šahista z drugim nasprotnikom.

Dijaki iz Portoroža obirali oljke v Sv. Petru

Zadnjo nedeljo, 22. januarja je bilo v Dijaškem domu v Portorožu izredno živahno. Ni čuda, saj so se skoro vsi dijaki in dijakinje odpravili na prostovoljno delo v Sv. Peter, kamor so šli obirat oljke. Našo mladino je preveval ponos, da gre pomagat našemu kmetu, ki je s svojim delom prezaposlen.

Kljub divjanju burje in mrazu se je razlegala pesem mladine od portoroške obale tja do Sv. Petra, ko je drvel kamion zaseden do zadnjega kotiška od naših dijakov in dijakinj, po prašni cesti.

Po prihodu v vas so se mladi prostovoljci postrojili, vzeli s seboj potrebno orodje ter z zastavo na čelu in veselo razpoloženi odkorakali na delo. Kmalu so jih bile polne vse oljke. Sleherni od njih je hotel nabrati čim več sadeža, čeprav so marsikomu od burje tako otrpnili prsti, da jih ni čutil. Vendar je posijalo tudi sonce in delo jim je šlo v naglem tempu ter uspešno od rok.

Okoličani in domačini so strmeli nad požrtvovalnostjo portoroških dijakov in dijakinj. Mnogi so očito izrazili svoje veselje nad tako mladino.

Vsekakor so naši prostovoljci delali prenaglo, kajti odrejene oljke so obrali tako hitro, da so končali delo že kmalu po poldnevu. Nad vse razveseljiv je njihov uspeh. Tovariš Spanger jim je namreč sporočil, da so nabrali nič manj kakor 400 kg oljčnega sadu.

Po okrepčilu so se naši mladinci in naše mladinke zopet odpeljali s kamionom proti Portorožu. Vsakdo od njih je izrekel samo to željo, da bi šel rad čimpreje zopet na prostovoljno delo.

Ljubiteljem knjig

Ko pregledujemo pravkar prejete knjige «Prešernove knjižnice» je prav, da se spomnimo na naročila za prihodnje leto. Tako bogatega knjižnega daru in za tako nizko ceno ne nudi nobena druga založba. «Prešernova knjižnica» želi postati prav tako ljudska, kot so pesmi Prešerna, po katerem nosi svoje ime.

Zdi se mi odveč poudarjati vrednost naprednih knjig, ki jih bo izdala «Prešernova knjižnica» za leto 1951. Izredno zanimivo in vsebinsko tehtno vsebino knjig bo nudila bralcem velik užitek, tako da bodo razširili svoje znanje in poglobili razgledanost današnjega človeka, ki ustvarja velika dela.

Knjige «Prešernove knjižnice za leto 1951 bodo sledeče:

1. Koledar za leto 1951, 2. dr. Anton Melik: «Naša velika dela», 3. Miško Kranjec: «Pod zvezdo», roman, 4. Lev N. Tolstoj «Povesti» in 5. Manhattan «Vatikan v svetovni politiki».

Naročnino sprejemajo v Kopru knjigarna «Lipa» in njene podružnice v Izoli, Piranu, Portorožu, Bujah, Umagu in Novem gradu. Naročnina za vseh pet knjig je samo 100 din, kar je izredno malo, ker že sam koledar skoro odtehta to malenkostno ceno. Čas za naročila je do 20. aprila t. l. Vse podružnice knjigarne «Lipa» so kot poverjeniki pooblaščene, da sprejemajo člane in naročnino.

Pri tem moramo omeniti, da bi naša prosvetna društva prav tako lahko postala poverjeniki za zbiranje članov. Tudi to je njihova kulturna naloga. Za potrebne tiskovine naj se obrnejo tajniki društev na ravnateljstvo knjigarne «Lipa» v Kopru, trg Brolio poleg pošte.

Ljudska univerza v Portorožu

Danes 27. januarja ob 20. uri bo v dvorani hotela Helios predavanje: «Gospodarstvo - osnova ljudske oblasti».

Predava tov. prof. Furlan Janko.

Vabimo k številni udeležbi!

Koper

Partijska konferenca za cono B v nedeljo 29. januarja

Prihodnjo nedeljo dne 29. januarja t. l. bo partijska konferenca za Istrsko okrožje s sledečim dnevnim redom:

1. **Politično poročilo.**
2. **Diskusija.**
3. **Organizacijsko poročilo.**
4. **Diskusija.**
5. **Poročilo o planskem gospodarstvu.**
6. **Diskusija.**
7. **Volitve okrožnega odbora.**
8. **Sklepi.**

„Razvalina življenja" v Šmarjah

Mladinska organizacija slovenskega učiteljišča v Portorožu bo priredila v nedeljo 29. januarja v zadružnem domu v Šmarjah F. S. Finžgarjevo dramo: «Razvalina življenja».

Oddolžimo se mladim igralcem — gostom s polno udeležbo!

CEŽARJI-POBEGI

POKRITJE ZADRUŽNEGA DOMA

Kljub pričetnim težavam in delnemu nerazumevanju stoji danes naš zadružni dom, za katerega smo poleg drugega prispevali 30.000 prostovoljnih delovnih ur

V nedeljo 22. januarja je proslavila naša vas svoj najpomembnejši praznik. Proslavili smo namreč pokritje domačega zadružnega doma. Pri tem smo se spominjali na pričetek prvih del in to, kako smo praznovali pokritje prvega dela našega doma. Saj je bilo komaj avgusta predlanskega leta, ko smo zavihteli prve krampe in z množično udeležbo prostovoljcev skopali zemljo za prve temelje bodoče stavbe.

Toda treba je poudariti, da je ljudstvo obeh vasi mnogo žrtvovalo, saj so samo prostovoljci delali 30.000 delovnih ur. Če to delo ocenamo, tedaj vidimo, da predstavlja najmanj 600.000 dinarjev. Prebivalstvo pa je vrhu tega vsaj še enkrat toliko nabralo s prostovoljnimi prispevki v denarju, odnosno s prevzemom in poravnavo obveznic. Graditelji niso pozabili znanega gesla: «Junakom borbe, naj sledijo junaki dela!» V času gradnje našega doma je bilo tudi mnogo delovnih prostovoljcev razglašenih za udarnike.

Dogodek sam, to je pokritje zadružnega doma, smo proslavili z lepo kulturno prireditvijo, ki je obsegala obširen program. Zbralo se je gotovo okoli 1500 ljudi, med temi številni gostje iz Kopra ter zastopniki ljudske oblasti in množičnih organizacij. Ko se je vse ljudstvo zbralo je nato skupno odkorakalo do zadružnega doma.

Tu je tovariš Knez Ivan v svojem govoru prav lepo podčrtal pomen pokritja zadružnega doma, ki je za nas pravi praznik, saj bo ta dom gospodarsko in kulturno središče vseh domačih in okoliških kmetov, delavcev in delovnih inteligentov. Besede tov. Kneza so navdušile vse navzoče.

Po končanem uvodnem govoru je pričela prireditev, na kateri so sodelovali mešani pevski zbor Zadružne poslovne zveze iz Kopra, moški pevski zbor in dramska skupina prosvetnega društva «O. Župančič» istotako iz Kopra ter pevski zbor pevovodskega tečaja iz Portoroža.

Ljudstvo, ki je do zadnjega kotička napolnilo dvorano, je sprejelo bogat spored z velikim odobravanjem, sledilo igri in pevskim točkam z zanimanjem ter nagradilo vse izvajalce s ploskanjem. Pevski zbori so naravnost tekmovali v lepem podajanju naše pesmi. Po končanem kulturnem sporedu je tov. učitelj iz vasi prečital imena udarnikov, ki so se izredno izkazali pri gradnji zadružnega doma in ki so bili iz tega razloga odlikovani z zlato ,srebrno in bronasto značko. Vsi prisotni so bučno pozdravili vsakega posameznega novega udarnika.

Prav nazadnje je sledila prosta zabava, med katero je zadovoljstvo prisotnih ob občutku važnega mejnika, ki smo ga dosegli z zgraditvijo zadružnega doma in po užitkih tako bogatega kulturnega programa prireditve, prikipelo do viška. Domačini smo pri tem želeli le še to, da bi bil v naši sredini tov. Vatovec Narcis, predsednik odbora za gradnjo zadružnega doma, ki ima velike zasluge ravno pri sedanjem uspehu, ki pa se zaradi odsotnosti, ker je na tečaju v Sloveniji, praznovanja ni mogel udeležiti.

Odbor za gradnjo zadružnega doma Čežarji-Pobegi pa me je pooblastil, naj izrečem zahvalo v njegovem, kakor tudi v imenu vseh domačinov mešanemu pevskemu zboru sindikalne podružnice Zadružne poslovne zveze, dalje moškemu pevskemu zboru in dramski družini Prosvetnega društva «O. Župančič» iz Kopra, kakor tudi pevskemu zboru pevovodskega tečaja iz Portoroža, zastopnikom ljudske oblasti in množičnih organizacij iz Kopra, avtopodjetju «Adria» za točen prevoz obiskovalcev in vsemu ostalemu ljudstvu z obilno udeležbo!

GORIŠKI DNEVNIK

PODRUŽNICA UREDNIŠTVA IN UPRAVE PRIMORSKEGA DNEVNIKA V GORICI - UL. S. PELLICO 1 - II.; TEL. 11-32

VLADA FLRJ ZAHTEVA V RIMU UKINITEV PROTISLOVENSKEGA ŠOLSKEGA ODLOKA

Italija naj da Slovencem to kar da Jugoslavija Italijanom

Italijani imajo v coni B Tržaškega ozemlja in v Jugoslaviji klasične in druge gimnazije, učiteljišča, obrtne šole, stalno gledališče in popolno pravico kulturnega izživljanja

Borba slovenske manjšine v Italiji proti krivičnemu odloku št. 110-76 z dne 13. januarja t. l. za šolsko leto 1949-50, ki ga je italijanska vlada, oziroma njeno prosvetno ministrstvo poslalo šolskemu skrbništvu v Gorici, s katerim prepoveduje obisk slovenskih osnovnih, srednjih in obrtnih šol otrokom tistih slovenskih staršev, ki so zaprosili za italijansko državljanstvo — ter nastop goriških vladnih demokristjanskih oblasti proti svobodnemu pisanju slovenskih listov — žanje ne samo med goriškim in tržaškim ljudstvom najširše simpatije, ampak so tej borbi prisluhnili in jo dejansko tudi podprli vladni krogi nove Jugoslavije, ki gledajo na življenje svojih zamejnih bratov z največjo budnostjo.

Ta podpora jugoslovanskih oblasti je izražena v obliki protesta jugoslovanskega opolnomočenega ministra v Rimu dr. Mladena Ivekovića vladi italijanske republike, s katerim v imenu vlade FLRJ zahteva, da se ukine ukrep, ki prepoveduje obiskovanje slovenskih šol slovenskim otrokom.

V zahtevi je med drugim rečeno, naj se italijanska vlada drži danih obljub, ki jih je podpisala v mirovni pogodbi in ki so obenem tudi najosnovnejše človečanske pravice nacionalnih manjšin.

Jugoslavija skrbi tudi za zamejne Slovence

Korak jugoslovanske vlade zgovorno kaže, kako jugoslovanske oblasti skrbno pazijo na tiste Slovence, ki jih je mirovna pogodba krivično odtrgala od nacionalne slovenske skupnosti. Tak korak pa lahko napravi samo tisti, ki ve in se po tem tudi dejansko ravna, namreč da polnopravno odpira tudi na ozemlju svoje države šole nacionalnim manjšinam, jih z zakonom prizna in skrbi zanje kot za šole svojega naroda.

Zaman bi iskali na ozemlju cone B pod jugoslovansko upravo in v Jugoslaviji, pa tudi če bi bili pri tem še tako prenatančni, kakršne koli pomanjkljivosti na škodo italijanske manjšine.

Obstaja namreč dejstvo, da imajo Italijani v Istrskem okrožju klasično gimnazijo v Kopru in gimnazijo v Piranu, šest nižjih strokovnih šol v obalnih mestih in v Bujah. Na teh šolah je 849 učencev in 91 profesorjev. Ni težko zračunati, koliko učencev pride na vsakega profesorja.

O italijanskih šolah v Jugoslaviji

V Jugoslaviji pa imajo Italijani v okraju Cres-Lošinj dve srednji šoli, po eno pa v Opatiji, Pazinu, Poreču, Vrsarju, Puljah, Balah, Tinjanu, Rovinju in Labinu. S tem smo našteli samo srednje šole, da ne govorimo o osnovnih, ki so v vseh tistih krajih, kjer biva italijanska narodna manjšina. Pri tem naj omenimo, da nahajamo samo v okraju Cres-Lošinj pet italijanskih osnovnih šol. Poleg tega imajo Italijani v Jugoslaviji tudi svoje učiteljišče, stalno gledališče v Reki, otroške vrtce itd.

Te pravice so dokazane z dejstvi. Zaslužili so si jih Italijani sami, ki so s svojo borbo proti fašizmu postali enakopraven narod v okviru večnarodne jugoslovanske družine. Jugoslovanski narodi se temu niti najmanj ne čudijo, ker so globoko prevzgojeni v novem naprednem duhu nacionalne strpnosti. Zanje je popolnoma naravno, da imajo Italijani take življenjske pogoje, da lahko razvijejo vse možnosti za kulturen razvoj in zastavijo svoje sile za izgradnjo socializma.

Narod, ki drugemu narodu ne prizna njegovih pravic, ni svoboden

Jugoslovanski narodi bi ne mogli složno in v miru živeti z narodnimi manjšinami, konkretno z Italijani, če jim ne bi priznali vseh nacionalnih pravic. Toda te pravice pa jim lahko priznajo samo takrat, kadar so sami svobodni, ne pa zatirani po lastni buržoaziji. In jugoslovanski narodi so dejansko svobodni, ker pripada oblast delovnemu ljudstvu, zato morejo in morajo taki svobodni ljudje po vseh naravnih zakonih priznati vsem narodom vse pravice.

Tudi neki goriški list v slovenščini je o jugoslovanski stvarnosti v zvezi z italijanskimi nacionalnimi pravicami moral hočeš nočeš priznati, da uživajo Italijani v Jugoslaviji vse potrebe nacionalne pravice, vendar pa jih zatirajo v socialnem smislu, ker živijo pod «komunistično diktaturo».

Slovenci pod Italijo - brezpravna raja

V diametralnem nasprotju z Italijani pod Jugoslavijo in v coni B Tržaškega ozemlja se nahajajo Slovenci pod Italijo. Prvo, kar lahko o našem nacionalnem življenju rečemo, je, da je vse to, če ne že izven zakona, pa vsaj neuzakonjeno. Slovenske šole že obstajajo po nekaterih slovenskih krajih, čeprav velika večina teh krajev slovenskih šol ne pozna in jih sploh še nikoli ni poznala. Te šole so izpostavljene nenehnim napadom s strani vsemogočih vladnih inštanc ter postajajo žrtev šovinističnih intrig tako imenovanih italijanskih strank.

Lahko bi naštevali v nedogled krivice, ki se delajo Slovencem pod Italijo. To pa se dogaja že po prej ugotovljenem in splošno znanem dejstvu, da neki narod ne more in ne bo priznal potrebnih narodnostnih pravic drugemu narodu, če sam ni svoboden. Zato od Italije ne moremo pričakovati, da bo priznala naše pravice, dokler bo na oblasti buržoazija, ki zatira svoje ljudstvo in niti njemu ne prizna vseh potrebnih, niti nacionalnih niti socialnih pravic.

Zato je naša borba logična in naravna posledica nacionalnega zatiranja s strani uradne Italije toliko bolj pa je naraven tudi korak Jugoslavije v Rimu, ki se ni nikoli odrekla pravicam po teh krajih, ker so vedno bili slovenski.

Pozdravljamo novo Jugoslavijo, ki se vedno tako odločno bori v svetu proti kakršnim koli oblikam nacionalnega izkoriščanja ter izražamo svoje globoko prepričanje, da nas bo tudi v bodoče skrbno branila pred požrešnimi apetiti reakcionarnih drugonarodnih držav, ker s tem brani — svoj narod.

Iz Doberdoba

Tudi tukaj dvojna mera!

V Doberdobu se dogajajo kaj čudne reči. Tamkajšnje oblasti namreč prepovedujejo lastnikom na novo zasajenih gozdnih predelov pašnjo živine v teh krajih, ker živina prizadeva rastočim drevesom nepopravljivo škodo. Medtem ko oblasti zahtevajo od lastnikov in domačinov, da se strogo držijo prepovedi, pa se popolnoma nič ne zmenijo za tiste ljudi iz Furlanije, ki prihajajo v te kraje in sekajo mlado drevje. Da je mera še bolj polna, kaznujejo lastnika tistega predela gozda, kjer so ugotovili, da je drevje posekano.

Dvojna mera tamkajšnjih oblasti daje potuho, da bodo nekateri pritepenci še nadalje uničevali mlado drevje, ker itak oni za svoja dejanja ne odgovarjajo, ampak lastnik, ker menda ni dovolj pazil» na svojo lastnino. S takimi načini je treba prenehati, ker vzbujajo med prebivalstvom nepomirljivo ogorčenje.

Seja pokrajinske deputacije

Pretekli torek zvečer se je sestala pod predsedstvom odv. Culota k svoji redni tedenski seji pokrajinska deputacija. Na tej seji so odborniki med drugim preučili verjetno premestitev sedeža gasilcev iz Ul. Diaz v poslopje med Ul. Ristori in Tržaško cesto, ker je vojašnica v Ul. Diaz neprikladna za dela, ki jih morajo gasilci opravljati. Zato so pooblastili nekaj članov, da pregledajo sedanjo gasilsko vojašnico in ugotovijo znesek stroškov za nastanitev gasilcev v poslopje, ki je doslej služilo za njihovo ambulanto.

Nato so obravnavali s tehničnega vidika razpadanje dela ceste v Steverjanu in sklenili, da si bodo prihodnji ponedeljek ali torek to cesto ogledali in ugotovili, če je ta del ceste vredno popraviti, ali pa jo bo treba preusmeriti. Pred zaključkom so odborniki odobrili še nekaj sklepov navadnega upravnega značaja.

Širite in čitajte Primorski dnevnik!

IZ SVOBODNE GORIŠKE

Po izpolnjenih obvezah preteklega leta naprej k novim zmagam v letošnjem letu

Frontne organizacije sprejemajo nove naloge - Primer Rožne doline in Rihemberka

V okviru enoletnega plana, ki so ga podvzele frontne organizacije na Goriškem, so tudi člani Fronte v Rožni dolini sestavili svoj plan dela. Plan je bil sprejet po živahni diskusiji vsega članstva, ki se je obvezalo, da bo izvršilo vse obveznosti. Zveza borcev je sklenila, da bo napravila pri gradnji zadružnega doma 2000 prostovoljnih delovnih ur. Tov. Jakopič Milica pa je predlagala ženski organizaciji, ki je njen predlog tudi sprejela, da bo obdelala eno njivo in pridelek poklonila v prid počitniškim kolonijam. Nadalje se je Fronta obvezala, da bo izboljšala koordinacijo s krajevnim ljudskim odborom in pomagala ljudski oblasti pri reševanju gospodarskih nalog ter pri mobilizaciji delovne sile za gradnjo Nove Gorice.

Za kulturni dvig in za razvedrilo pa bo uredila rdeči kotiček, katerega bo opremila z radijskim aparatom in knjižnico, ki bo služila za nabavo knjig in študij članstva.

Tudi frontovci iz Rihemberka ne marajo zaostajati. Sklenili so, da bodo poživili kulturno prosvetno delo, zlasti pa bodo napeli vse sile za čim večji obisk izobraževalnega tečaja. V letošnjem letu bodo napravili 25.000 prostovoljnih delovnih ur, o čemer bodo vodili točno evidenco.

Zelo pomembno in nad vse hvale vredno pa je dejstvo, da bodo v tem letu dogradili zadružni dom, ki bo kot središče kulturno prosvetnega dela na vasi nedvomno odigral važno vlogo pri odpravljanju zaostalosti kot posledice fašističnih časov.

Tudi rihemberške žene bodo v letošnjem letu obdelale s prostovoljnim delom eno njivo ter njen pridelek dale v prid počitniških kolonij. Poleg tega so se žene obvezale, da bodo uprizorile igro «Miklova Zala», na jesen pa organizirale krojni tečaj.

Delovni načrt, ki ga je ženska organizacija v Rihemberku v pričetku preteklega leta sprejela, je bil dosežen in celo presežen. Požrtvovalnost svojih mater, delavnih članic ženske organizacije, naj pošnemajo tudi člani mladinske organizacije.

Predanost rihemberških žena v borbi za izgradnjo boljšega življenja in boljših življenjskih pogojev sebi in bodočim pokolenjem moramo iskati predvsem v dejstvu, da se žene zavedajo, da ne živijo več v časih, ko so morala kot mlada dekleta iskati zaslužka pri gospodi v Trstu, Milanu in drugih italijanskih mestih. Zavedajo se, da gradijo boljše čase, zato se bodo tudi v tem letu aktivno vključile v borbo za izgradnjo socializma in utrditev ljudske oblasti kot temeljne pridobitve narodno osvobodilne borbe.

Požar v gozdu

Predvčerajšnjim popoldne se je vnel gozd v bližini Gabrij Najprej so ogenj poskušali pogasiti domačini, ker pa se je ta kljub vsemu njihovemu prizadevanju le razširjal v smeri proti vasi, so poklicali gasilce iz Gorice, ki so po treh urah truda s pomočjo tamkajšnjih orožnikov ogenj popolnoma pogasili. Požar je povzročil okrog 50 tisoč lir škode.

Žrtvi tragedije v Gradiški so pokopali

Predvčerajšnjim popoldne ob 13. uri so v Gradiški pokopali Alojza Peteana. Pogreba se je udeležilo okrog petdeset vaščanov. Krsto so na ramenih odnesli brez duhovniškega spremstva na gradiščansko pokopališče. Dve uri pozneje se je vršil pogreb Petean Milke, ki so jo pokopali v severnem koncu pokopališča. Grob Sanson por. Petean Milke se nahaja prav na nasprotni strani gomile njenega svaka, Peteana Alojza. Krstj Petean Milke je sledilo okrog 150, vaščanov, med katerimi so bili številni sorodniki. Na grob Alojza so sestre položile venec z napisom «Dragemu Alojzu, sestre». Sedaj oba, Alojz in Milka počivata na vaškem pokopališču, kjer sta morda našla tisti mir, ki sta ga v življenju zaman iskala

SODNIJSKA KRONIKA

Sami odpusti

Pred goriško sodnijo se je predvčerajšnjim moral zagovarjati 58letni Jožef Marega in njegov 29letni sin Edvard, oba doma iz Moše. Prvi je bil obtožen, da se 8. novembra preteklega leta, ko je vozil očetov kamion, ni hotel ustaviti, kakor mu je to velela prometna policija. Drugi pa ker ni svojega vozila, kakor je bilo razvidno iz dokumentov, predložil obveznemu pregledu. Očeta je sodnik dr. Luridana oprostil zaradi pomanjkanja dokazov, sina pa obsodil na 500 lir globe, ki je pa zaradi odpusta za sveto leto ne bo plačal.

ZBIRANJE DENARJA NI DOVOLJENO

Na 2000 lir globe je sodnik nato obsodil 56letnega Russiana Karla iz Ul. Rabatta 19. Russiana je policija prijavila sodnim oblastem, ker je 6. novembra lani brez policijskega dovoljenja zbiral med gosti v gostilni «Pri sreči» prispevke, s katerimi naj bi pomagal iz težkega finančnega stanja vdovi svojega prijatelja, ki je nekaj časa prej umrl v bolnišnici pri Rdeči hiši.

DELAL JE IN PREJEMAL PODPORO ZA BREZPOSELNOST

Ceprav je bil 33letni Calligaris Alojz iz Podgore 76 že več časa zaposlen, se vendar ni odpovedal dokladi za brezposelnost, ki jo je prejemal v dobi, ko je bil brez dela. Toda skrivanje zaposlenosti je urad za podporo brezposelnim kaj kmalu odkril in Calligarisa prijavil sodnim oblastem. Včeraj so ga zaradi tega obsodili na 19.040 lir globe, plačilo katere pa mu je prihranjeno zaradi odpusta za sveto leto.

KINO

VERDI. 17: «Srnica», G. Peck in J. Wyman.
VITTORIA. 17: «Karmen in njene ljubezni», R. Hayworth.
CENTRALE. 17: «Karmen in njene ljubezni», R. Hayworth.
MODERNO. Zaprt.
EDEN. 17: «Gospod Verdoux», C. Chaplin.

Istrani na tečaju v Sloveniji

Če ne obvladate svojega jezika, ni vaša krivda, temveč krivda vaših nekdanjih zatiralcev

V svojem zadnjem dopisu sem vam sporočil v glavnem programu ali učni načrt tečaja za zadružne funkcionarje, ki so ga naše oblasti organizirale v Siški, pri Ljubljani. V naslednjem vam želim nekoliko popisati življenje tečajnikov.

Vsi tečajniki smo nastanjeni v bližini znamenitega Litostroja v Siški. Že ob mojem prihodu sem dobil 50 do 60 tovarišev in tovarišic, ki prav tako obiskujejo ta tečaj. Toda to število se je množilo iz dneva v dan, tako da nas je bilo ob koncu oktobra že nad 170. Tu smo Primorci, Belokranjci, Prleki, Dolenjci, Gorenjci itd. Prav tako so med nami tovarišice in tovariši, stari in mladi, tako da je naš kolektiv zares znesen z vseh vetrov. Nekaj časa smo se nekam čudno gledali med seboj, toda obvladala nas je zavest, da smo vsi Slovenci in po prvih sestankih smo se že docela zbližali. Vendar moram na tem mestu pripomniti, da se zlasti nam Istranom na jeziku pozna, da v svoji mladosti nismo uživali šolske vzgoje v materinem jeziku, katerega vsi ostali naši tovariši in tovarišice tako dobro obvladajo. Naravnost v tolažbo nam je bilo, ko nas je predavatelj in profesor Epih Tilen nagovoril takole: «V tem tečaju ste se zbrali od vseh krajev Slovenije in vem, da nekateri od vas ne obvladajo slovenskega jezika, zlasti Primorci. Toda to ni vaša krivda, temveč vaših nekdanjih zatiralcev, in ravno moja naloga bo, da boste spoznali lepoto svojega materinega jezika in se ga v govoru in pisavi tudi naučili».

Za podlago svojemu kolektivu smo iz naše srede izvolili odbor, ki ima nalogo, da nas vodi na znotraj in predstavlja na zunaj. Organizirali smo tudi lastni pevski zbor in igralsko družino, ki sta že nastopila ob vsaki proslavi. Tako sta imela prvi nastop 7. novembra p. l. pri proslavi oktobrske revolucije. Enako sta sodelovala pri prireditvi 29. novembra p. l., ko smo z vso slovesnostjo praznovali šesto obletnico I. zasedanja AVNOJ-a. Naši igralci so dosegli lep uspeh z recitacijami, posebno pa z dvodejanko «Vsakomur svoje». Sedaj se pripravljajo naši prosvetarji na proslavo obletnice smrti našega prvega pesnika Franceta Prešerna.

Poleg teh prireditev smo imeli vmes še nekaj drugih lepih večerov, kot Silvestrov večer, ko smo zopet prav vsi — stari in mladi — preživeli prijetne ure dokaj pozno v noč. — Prikupno prireditev so imeli tudi tečajniki OF pred svojim odhodom. Ti so nastopili z igro «Raztrganci» in raznimi recitacijami. — Prav krasna je bila odhodnica tečajnikov knjigovodskega tečaja. Oni so nastopili z daljšim sporedom, med drugim tudi z igro «Analfabet». Pri vseh teh nastopih in proslavah so sodelovali naš pevski zbor in naši harmonikarji.

Toda latinski izrek pravi «Dulce cum utile», kar pomeni, da mora biti poleg zabave tudi delo. Zaradi tega smo našli toliko časa, da smo opravili še udarniško delo. Neko nedeljo smo v Ribnici naložili 15 vagonov drv za kurjavo v korist ljubljanskih delavcev.

*Razume se, da ima Ljubljana mnogo znamenitosti, ki nas vselej vabijo. V nizu ekskurzij smo si ogledali veterinarsko bolnico s kirurgično dvorano, kjer operirajo bolne živali vseh vrst. Upravnik živinozdravniške bolnice nam je govoril o živinoreji, nakar nam je razkazal vse oddelke, zlasti tudi vsakovrstno operacijsko orodje

OB PONOVNI UVEDBI SMRTNE KAZNI V ZSSR

Uvedba smrtne kazni v sedanjih razmerah, ko narašča socializem v svetu in obstaja sovjetska oblast že dva in trideset let, nikakor ne bo pripomogla k nadaljnjemu razvoju socialistične demokracije in humanizma, marveč ravno nasprotno

Beograjska «Borba» je objavila 17. t. m. članek o ponovni uvedbi smrtne kazni v Sovjetski zvezi. Članek, ki je bil objavljen pod naslovom «Značilen sklep», se glasi:

26. maja 1947 je bila z ukazom Prezidija Vrhovnega sovjeta ZSSR odpravljena smrtna kazen v Sovjetski zvezi. V ukazu je bila tale politična utemeljitev: «Zgodovinska zmaga sovjetskega ljudstva nad sovražnikom je pokazala ne le naraslo moč sovjetske države, marveč predvsem tudi zelo globoko vdanost prebivalcev Sovjetske zveze sovjetski domovini in sovjetski vladi. Hkrati mednarodni položaj po kapitulaciji Nemčije in Japonske kaže, da lahko kljub poskusom agresivnih elementov, da bi sprožili vojno, menimo, da nam je mir za dolgo zagotovljen. Prezidij Vrhovnega sovjeta ZSSR, ki upošteva vse okoliščine in hoče ustreči željam sindikatov, delavcev in nameščencev ter drugih mnenje širokih družbenih krogov izražajočih avtoritativnih organizacij «meni, da v mirnem času ni več treba uporabljati smrtne kazni» (podčrtali mi).

Sovjetski tisk in teoretične revije so označile ta sklep kot začetek «nove dobe v razvoju sovjetske države in v socialističnem humanizmu». Vsi komentarji so poudarjali, da je bila smrtna kazen v Sovjetski zvezi vedno izreden ukrep za boj proti sovražnikom sovjetske oblasti in države. Andrej Višinski pa je v uvodniku «Pravde» pod naslovom «Zgodovinsko dejanje» pisal:

Za boj proti najhujšim zločinom, ki ogrožajo sovjetsko oblast in sovjetski red, je bila uvedena smrtna kazen z ustrelitvijo kot temeljno načelo kazenske zakonodaje Zveze sovjetskih socialističnih republik in zveznih republik. Ta kazen je bila vzpostavljena kot izreden ukrep izven splošnega sistema kazenskega kaznovanja. Ze samo to dejstvo dokazuje, da je sovjetska zakonodaja v nasprotju z zakonodajo večine drugih držav, med njimi tudi takšnih, kakor sta ZDA in Velika Britanija, uporabo takšne ga kaznovanja, kakor je smrtna kazen, vedno imela ne za navaden ukrep kaznovanja v splošnem sistemu kazenskoprav nih ukrepov, marveč za izreden pojav, ki ga povzročajo nujnost in razmere, ki so tudi izredne» (podčrtali mi).

Pred štirimi dnevi, 13. januarja, pa je Prezidij Vrhovnega sovjeta ZSSR «upoštevajoč izjave, ki so prišle iz nacionalnih republik, od sindikatov, kmečkih organizacij in kulturnih delavcev, naj se spremeni ukaz o odpravi smrtne kazni», sklenil, da se «dovoli uporaba smrtne kazni kot najstrožjega ukrepa za kaznovanje izdajalcev domovine, vohunov in subverzivnih elementov — diverzantov». Sprememba ukaza z dne 26. maja 1947 se politično utemeljuje s tem, da so v Sovjetski zvezi «izdajalci domovine, vohuni in subverzivni elementi-diverzanti». Smrtno kazen so znova uvedli čez pičla tri leta. To je zelo značilno.

Smrtna kazen je neogibno orožje sleherne revolucije. Smrt na kazen je ena najostrejših oblik uporabe nasilja revolucionarnega državnega aparata proti sovražnikom. Lenin pravi:

«Nobena revolucionarna vlada se ne bo mogla izogniti oporabi smrtne kazni. Vse vprašanje je samo v tem, proti kateremu razredu bo ta ali ona vlada uporabljala smrtno kazen» (Lenin; Zbrana dela, zv. 24, str. 455—456).

V Sovjetski zvezi so razredna protislovja odpravljena. Tam ni več izkoriščanja človeka po človeku, tam so zgradili socialistično ekonomijo. Na teh spremembah v razredni in ekonomski strukturi temelji sovjetska ustava iz l. 1936.

Na XVIII. kongresu VKP(b) je Stalin govoril, da bo odmrla funkcija države kot aparata nasilja v deželi (notranja funkcija države) in da bo zamenjala to funkcijo druga — funkcija gospodarsko - organizacijskega in kulturno-vzgojnega dela državnih organov. «Zdaj je glavna naloga naše države,» je rekel Stalin na XVIII. kongresu, «mirno gospodarsko-organizacijsko in kulturnovzgojno delo. Kar zadeva našo vojsko, kazenske organe in obveščevalno službo, njihova ostrina ni več naperjena proti notranjosti dežele, marveč na ven, proti zunanjim sovražnikom» (podčrtali mi).

Na vprašanje, kako se bo sovjetska država dalje razvijala, odgovarja Stalin: «Korakamo naprej, v komunizem. Ali se bo država ohranila pri nas tudi v obdobju komunizma?

Da, ohranila se bo, če kapitalistična obkolitev ne bo likvidirana, če ne bo odpadla nevarnost vojnih napadov od zunaj . . .

Ne, ne bo se ohranila in odmrla bo, če bo kapitalistična obkolitev likvidirana, če jo bo zamenjala socialistična obkolitev.»

To je bilo malodane pred 11 leti (10. marca 1939). Od takrat se je položaj na svetu temeljito spremenil.

Ce ne moremo govoriti o «socialistični obkolitvi» in o tem, da je odpadla nevarnost nove vojne, lahko vsekakor govorimo o silnem naraščanju sil socializma v svetu in pojemanju sil imperializma. Tretjina človeštva gre zdaj v socializem. Na mejah ZSSR je na vzhodu in na zahodu vrsta socialističnih dežel. V notranji politiki je CK VKP(b) že pred vojno postavil geslo «Naprej v komunizem» kot akcijsko geslo. Komunizem predpostavlja nadaljnji razvoj socialistične demokracije. Na tej liniji so tudi komentirali ukaz o odpravi smrtne kazni z dne 26. maja 1947.

Kako spraviti v sklad Stalinove teze, da odmira funkcija države kot aparata nasilja v notranji politiki, in geslo Boljševiške partije o zgraditvi komunistične družbe z novo uvedbo smrtne kazni? Pojasnjevati njeno uvedbo samo z nevarnostjo pred imperializmom ni prepričljivo, tem manj, ker sovjetska oblast tudi doslej ni priznanašala življenjem imperialističnih vohunov in izdajalcev domovine, na pr. vlasovcev.

Kaj se je spremenilo od leta 1947, ko vendar sile socializma nezajezljivo in silno naraščajo? Kako naj si v sedanjih razmerah, po 32 letih obstanka in razvoja sovjetske države, razlagamo «okoliščine izredne narave» in «nujnost» (kakor razlaga Višinski uporabo smrtne kazni), da so v Sovjetski zvezi znova uvedli smrtno kazen? Kakšne so te okoliščine «izredne narave» in kje so njihove korenine?

Sovjetski tisk je obširno komentiral sklep o odpravi smrtne kazni. Pisal je o zgodovini uporabe smrtne kazni in si prizadeval pojasniti to kot logično posledico celotnega razvoja sovjetske države in sovjetske demokracije. Ko pa so smrtno kazen znova uvedli, ni objavil sovjetski tisk nobenih komentarjev. To ni naključje.

Od leta 1947 so se pokazala protislovja v samem socialističnem svetu kot celoti in v ZSSR. Sovjetski voditelji si na vse kriplje prizadevajo, da bi jih prikrili, zamolčali in prepričali svet, da jih ni. Toda praksa jih postavlja na dnevni red in zahteva njihovo rešitev.

Glavno protislovje v socialističnem svetu je neenakopravnost med socialističnimi deželami, komandiranje, politična in gospodarska podreditev malih socialističnih dežel Sovjetski zvezi, ekonomsko izkoriščanje malih in nerazvitih socialističnih dežel. Sovjetski voditelji se krčevito bore, da bi ohranili takšno politiko, pri tem pa odkrito in surovo teptajo načela marksizma-leninizma o enakopravnosti med socialističnimi deželami. Socialistično demokracijo so zamenjali s komandiranjem in monopolom «vodilne države v socializmu». Na tej liniji je tudi poveličevanje ruskega naroda, njegove zgodovine pred Oktobrom, podcenjevanje pridobitev in zgodovine drugih narodov, podcenjevanje sedanjih revolucionarnih sil mednarodnega delavskega gibanja. Poveličevanje ruskega naroda, njegove kulture in znanosti naj bi na ideološkem področju utrlo pot sedanji velikoruski nacionalistični politiki sovjetskih voditeljev.

V Sovjetski zvezi so na sestankih, posvetovanjih in konferencah znanstvenih, kulturnih in umetniških delavcev mnogo govorili o «monopolih» na vseh področjih družbenega življenja. Mnogo so govorili tudi o pomanjkanju svobode, resnične kritike in samokritike ter demokratizma v življenju partijskih organizacij in vodstev. V vseh diskusijah so se očitno pokazali odpor proti «monopolom» in zahteve glede demokratizacije družbenega in partijskega življenja, čeprav so bile te zahteve v mejah, ki jih je postavil CK VKP(b). Poveličevanja «velikega ruskega naroda», tako da neruski narodi kratko in malo žive v njegovi senci, mora naleteti na odpor vseh resničnih internacionalistov. Takšno stanje je seveda daleč od socialistične demokracije in socialističnega komunizma. Tu gre za fetišiziranje države, za strog birokratičen centralizem (s težnjo po nadaljnji birokratizaciji), katerega vršički imajo monopol na vseh področjih družbenega življenja. Ta birokratizem in vsemogočnost državnega aparata oziroma njegovih vršičkov duši in zavira nadaljnji razvoj znanosti, kulture, demokracije in družbenega življenja na splošno. Odpor proti njemu je razumljiv in naraven. Sovjetski voditelji prenašajo to metodo monopola in komandiranja iz notranjega življenja države v zunanjo politiko, na odnose z drugimi socialističnimi deželami.

To so zelo globoka protislovja, ki zavirajo nadaljni razvoj, ki so medsebojno tesno povezana in v medsebojni vzročni zvezi. Moč sedanjega razvoja jih čedalje bolj postavlja na dnevni red in zahteva njihovo rešitev.

V sklepu o uvedbi smrtne kazni je rečeno, da je ta kazen namenjena «izdajalcem domovine, vohunom in subverzivnim elementom-diverzantom». Nasta ne vprašanje, na koga se zdaj v Sovjetski zvezi nanaša ta formula? Po nekem nepisanem pravilu, ki ga sovjetski voditelji striktno uveljavljajo v praksi v ZSSR in izven nje, se zvestoba nauku marksizma-leninizma, zvestoba in vladnost socializmu in internacionalizmu meri s slepo pokorščino velikoruski politiki voditeljev VKP(b). Sovjetski tisk je n. pr. pripravljen imenovati «izdajalce domovine», in tudi imenuje tako, nekatere sovjetske učenjake, ki so se držali zgodovinskih dejstev in napisali, da je to ali ono znanstveno odkritje pridobitev nekega drugega, ne ruskega naroda, ali da so ruski knezi dobili prve igralce in gledališka dela iz pruskih virov in podobno. Sodeč po tem, kar piše sovjetski tisk in kar se dogaja v deželah ljudske demokracije pod vodstvom sovjetske vlade, so «izdajalci domovine» in «vohuni» vsi tisti, ki se na katerem koli področju upirajo velikoruski politiki VKP(b). Koga vse bi hoteli sovjetski voditelji razglasiti za imperialistične vohune, je najbolje razvidno iz njihovega odnosa do naše Partije, ki jo v celoti imenujejo vohunsko in fašistično.

Ni naša stvar prerokovati, proti komu je naperjena smrtna kazen, koga naj zastraši in kakšne cilje ima sovjetska vlada v notranji politiki, da jo je znova uvedla in objavila sklep o tem. Drži pa, da uvedba smrtne kazni v sedanjih razmerah, ko narašča socializem v svetu in ko obstaja sovjetska oblast že 32 let, nikakor ne bo pripomogla k nadaljnjemu razvoju socialistične demokracije in humanizma, marveč nasprotno.

GOSPODARSTVO

TRGOVINA • INDUSTRIJA • PROMET • FINANCE

Crippsova „kvadratura kroga"

Britanska vlada je izročila decembra odboru OEEC memorandum o gospodarskih perspektivah Velike Britanije za leta 1950—51 in 1952—53 v obliki «bele knjige».

Uvod poudarja, da se Velika Britanija lahko reši, le ako se

1. plačilna bilanca funtovega bloka uravna tako, da vendarle lahko uvozijo iz ZDA najnujnejše potrebne surovine in živila;

2. utrdijo rezerve in položaj funta.

Velika Britanija računa na ERP-fonde in sicer v 1950—51 720 milijonov funtov, v naslednjem letu pa 480 milijonov. Za 1950—51 se računa primanjkljaj plačilne bilance na 52 milijonov funtov. Upajo, da bo uvoz nasproti stanju v letu 1947 za 50 odstotkov večji iz nedolarskih držav v obeh prihodnjih letih. To velja zlasti za uvoz maščob, mesa, lesa, papirja in celuloze. Izvoz naj bi napredoval sledeče (v milijonih funtov):

	1948-49	1949-50	1950-51	1951-52
v druge dežele	1.603	1.713	1.807	1.772
na področje dolarja	176	201	268	303
skupaj	1.779	1.914	2.075	2.075

Glede položaja britanskih financ piše «Financial Times» «Čeprav se je v zadnjem četrtletju deficit plačilne bilance znižal, ni vzroka za pomirjenje. Se vedno je precej visok. Poslabšanje gospodarskega položaja v ZDA bi lahko zmanjšalo ameriške nakupe in povzročilo novo dolarsko krizo. Smo še vedno na noževi ostrini».

Cripps je nedavno sam priznal, da je razvoj britanskega gospodarstva, kakor ga on napoveduje, odvisen od tega, ali ostanejo mezde in plače na sedanji višini t. j. da se ne povišajo. Ker pa se hkrati kot posledica devalvacije povišujejo cene (govore zopet o povišanju transportnih tarif), je vprašanje koliko časa bodo sindikati, bolje, njih članstvo t. j. delavstvo in nameščenstvo to trpeli. Vladni krogi so na septembrskem kongresu laburistične stranke še pregovorili sindikate, tako da je glasovalo za zaporo nad mezdami in plačami 6,5 milijona članov in le 1 milijon proti, toda na kongresu sindikatov 12. t. m. so se vladine pozicije nevarno zamajale in je bilo oddanih za zaporo le še 4,2 milijona glasov, 3,6 milijonov pa proti, t. j. za priravnanje mezd življenjskim stroškom. Re ala kupna moč funta je namreč močno padla, celo Cripps je priznal najnižji tečaj na belgijskem trgu 114 nasproti uradnemu 140. Čeprav se je zadnje dni funt nekaj okrepil pod vplivom dogovorov o uporabi «zamrzlih» dobroimetij v funtih z državami-upnicami ali zaradi razpisa volitev, pa hkrati Cripps izjavlja, da bo Velika Britanija omejila uporabo teh kreditov, ker noče izvoza brez zamene za uvoz. Tako pravi «24 ORE», da Italija ne bo mogla izkoristiti svojih velikih kreditov, ki leže pri angleških bankah (in ki jih je razrednotenje že enkrat oskubilo, kar je čisto v nasprotju s sklepi poživiti evropsko trgovino) Cripps se namreč bori z kvadraturo kroga: Velika Britanija ima sicer danes za 50 odstotkov večjo proizvodnjo kakor pred vojno in tudi več izvaža v ZDA, vendarle pa dobiva za to manj dolarjev, kakor jih je prejemala pred septembrskim razvrednotenjem. Tako je bil priliv dolarjev v zadnjem trimesečju 1949 za 7 odstotkov manjši kakor v tretjem trimesečju in celo za 22 odst. manjši kakor v prvem trimesečju, čeprav je bil izvoz v ZDA in Kanado istočasno večji. Od 1. tega meseca dalje izvajajo sklep o 25-odstotnem skrčenju uvoza z dolarskega področja. Ze doslej je Velika Britanija znižala delež uvoza iz dežel s «trdo» valuto od 34 odstotkov v 1947 na 22 odst. celotnega uvoza v 1949.

Po Crippsu je narasla proizvodnja v 1949 za 5 odstotkov, 20 odst. vsega narodnega dohodka pa je bilo investirano nanovo.

Da v Angliji narašča strah pred posledicami devalvacije funta, je potrdil tudi predsednik ameriškega «Institute of Management» J. Martindell, ki je potoval po Evropi. Devalvacija je namreč privedla do ostrega boja držav Marshallovega plana na mednarodnih trgih. Veliko Britanijo skrbi predvsem nemška konkurenca. Malo je namreč znano javnosti, da so za-

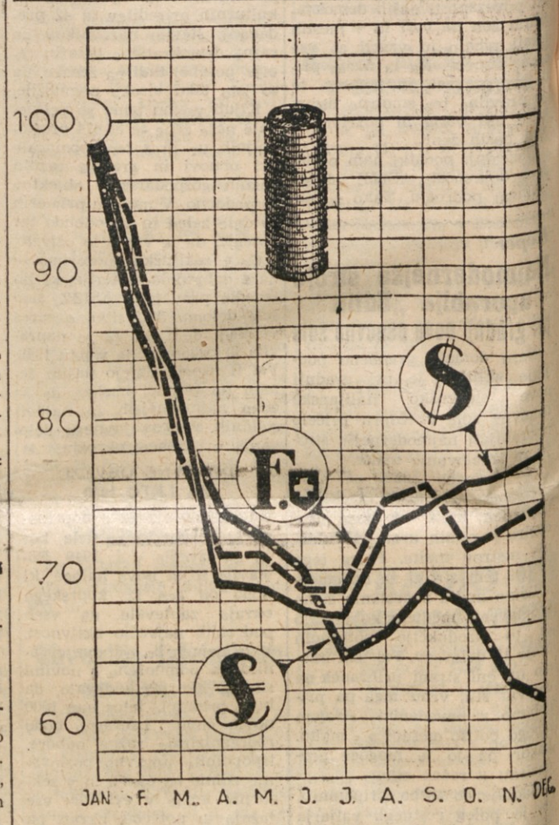

Tečaj funta šterlinga, dolarja in švicarskega franka na francoskem trgu v 1949, po povprečnih mesečnih tečajih. 100 = stanje v 1948. «Vie Financiére», ki prinaša skico, meni, da pokazuje oživitev franka. Treba pa je pomisliti, da je bil frank v 1949 dvakrat razvrednoten, aprila in potem septembra, ko je razvrednotenje funta zadelo vse valute. Od septembra dalje velja za dolar v Franciji samo svobodni tečaj okrog 350 frankov za dolar, odpravili pa so tečaj za nabave ERP in za zunanjetrgovinske posle (214 frankov odn. 272 fr.). Kupna moč franka na notranjem trgu pa je v 1949 še naprej padla, med tem ko se mezde in plače niso zvišale. Vse to odseva iz neprestanih vladnih kriz. Padec «trdih» valut je deloma v zvezi z deflacijsko politiko vlade in je približno prav tak kakor padec tečaja zlatnikov. Funt šterling od srede leta naprej ni več vštric dolarja in švic. franka ter se je očitno izpremenil v «šibko» veljavo. Dolar se je nedvomno okrepil na račun funta, pa tudi ker se v 1949 niso uresničile napovedi o povišanju cene zlata, kar bi pomenilo razvrednotenje dolarja

VTISI IZ AVSTRIJE V ZAČETKU 1950 l.

Avstrija živi od dolgov ljudstvo pa od obljub...

DUNAJ: RING S PARLAMENTOM

Avstrija, ki je ena izmed marshalliziranih držav in pod dejanskim gospostvom okupacijskih oblasti, je s kaj negotovimi občutki pričakala novo leto. Sicer pravijo, da v povojnih letih še ni bilo tako živahnega slovesa od starega leta kot to pot, toda prav v tem je obilica tiste apatičnosti, ki je danes tako značilna za avstrijsko ljudstvo: «Misli na danes, jutri bo že kako.» In poleg poročil o živahnih silvestrovanjih so v listih stisnjene tudi vesti o mnogih samomorih prav v noči med starim in novim letom

Kakor je navada, so državni in strankarski voditelji pripravili obilico novoletnih voščil. V njih so marsikaj obljubili, pa tudi bolj ali manj prikrito povečali, da še ne bo «lepih zlatih časov», o katerih tako radi tu sanjajo in jih skoraj raje iščejo v preteklosti kot pa v bodočnosti.

Večina voščil je sicer vsebovala željo, ki jo je na prvi letošnji seji vlade izrekel tudi državni kancler Fiegl, da bi bila «letos uresničena dokončna osvoboditev Avstrije», obenem pa je tudi mnogo pričakovanja, da bi Marshallova pomoč čim dlje trajala.

Ker je avstrijska reakcija govorila tudi o načrtih za «gospodarski dvig» dežele in jih kar se da sladko pomešala med novoletne čestitke, je jasno, da čakajo Avstrijo vse težji časi. Finančno ministrstvo si zamišlja «zboljšanje» z upokojitvijo desettisočev delavcev in namešččencev, največ na železnici in pri pošti, pa tudi drugje. Toda upokojitev čaka predvsem tiste, katerim zaradi kakršnih koli vzrokov ne pripada pokojnina. Take vrste dejanska odpustitev naj bi omejila brezposelnost z nastavitvijo mladih moči. V resnici pa bo brezposelnost na ta način še večja.

S temi številkami in res le samo s številkami se različni listi različno bavijo. Čim bliže je list vladi, tem bolj skuša stanje zamolčati, listi KPA sicer z močnim tiskom objavljajo številke, toda v bistvu ostanejo le pri ugotavljanju. Zato lahko slišiš taka mnenja in to celo od človeka, ki se ima za komunista: «Avstrija se bo že kako zlizala, saj se je še vedno. Znano je, da živi Avstrija že od nekdaj od dolgov, ljudje pa od obljub.»

Stavke, ki so v novembru in decembru malce razgibale delavce, toda še najmanj od strani KPA, kot bi upravičeno pričakovali, so se končale prav po tem starem avstrijskem receptu: dajmo nekaj ljudem, pa bo mir. Tisti, ki so stavke organizirali, so znali potem tudi ljudi potolažiti z «velikodušno» vladino začasno pomočjo — Ueberbrueckungshilfe», pa naj je bila ta še tako mizerna in ni mogla prav nič preveč zbolšati božičnih in novoletnih praznikov.

Kaj bo leto 1950 še novega prineslo? Program finančnega ministrstva obeta nove davščine in povišanje starih. Ukiniti namerava zakon o zaščiti najemnikov, torej bodo lastniki hiš po mili volji višali najemnine. Od lanskega maja in zlasti po razvrednotenju šilinga so cene narasle za 30 odst., stalno pa še rastejo cene življenjskim potrebščinam, zlasti tekstilnim in usnjarskim izdelkom. Premog je skoraj dvakrat dražji kot je bil pred kratkim. Cene uvoženih surovin za usnjarsko industrijo so poskočile za 114 odst. Znano pa je, da Avstrija na splošno dvakrat več uvozi kot pa izvozi. Zato se vse bolj pojavlja klic po zvišanju produktivnosti, da bi z znižanjem cen domačih proizvodov konkurirali na svetovnem tržišču in tako popravili sedanjo pasivno trgovinsko bilanco. Toda kaj spremlja v kapitalističnem sistemu zvišanje produktivnosti! Prvi znaki so že tu: v avstrijska podjetja uvajajo amerikanske delovne metode in razne racionalizacije s stroji, ki nadomeščajo mnogo delovne sile in še povečujejo armado brezposelnih. — Torej na splošno kaj slabe perspektive za 1950.

Vse stranke se sicer v stolpcih svojih glasil in v govorih svojih predstavnikov «potegujejo» za ljudstvo in druga drugi očitajo razne napake.

Kako pa napredne sile? Vodstva nimajo. Vodstvo KPA se vneto drži moskovskih navodil in čaka osvoboditve, ki jo bo prinesla sovjetska armada. S tem pa razpihuje že itak krepko vsidrani oportunizem in nevero v lastne sile. Zato pa komunistični listi toliko bolj vneto obrekujejo Jugoslavijo in tako skupaj z ostalim avstrijskim tiskom še bolj zamegljujejo množicam perspektive v bodočnost.

„USPEHI JUGOSLOVANSKIH NARODOV MORAJO VSAKOGAR OSUPNITI"

Izjava dekana filozofske fakultete pariškega vseučilišča znanega profesorja Cholley-ja

Dekan filozofske fakultete pariškega vseučilišča prof. Cholley je po osvoboditvi že dvakrat obiskal Jugoslavijo; prvič leta 1946. in pa maja lanskega leta, ko je obiskal Beograd in okolico, Zagreb, Hrvatsko Primorje, Reko, Ljubljano, Slovensko Primorje in Istro. Sedaj je na konferenci centra za zunanjepolitična vprašanja v nabito polni dvorani poročal o svojih vtisih iz Jugoslavije. Izjavil je med drugim:

«Poseben vtis so napravili name delovni ljudje nove Jugoslavije, njih polet, ponos in zavest o pomenu doseženih uspehov v izgradnji države. Beograd bo postal eno najlepših mest v Srednji Evropi. Govorilo se je, da je načrt Novega Beograda fantastičen. Bodite prepričani, da je jugoslovanska vlada sestavljena iz ljudi, ki realno ocenjujejo stvari in se ne lotijo ničesar, česar ne bi mogli izvršiti. Ogromen napredek je bil dosežen v intelektualnem življenju, silen je razvoj tiska založništva in umetniškega življenja v Jugoslaviji. Jugoslovanski voditelji imajo bogate življenjske izkušnje. Oni prezirajo birokratizem, podpirajo osebno iniciativo in kritiko. Dolgo sem se razgovarjal z maršalom Titom. To je energična osebnost, človek močnega in odločnega pogleda, ki neumorno in vztrajno dela za svoj narod, med katerim uživa velikansko priljubljenost.

Jugoslovansko ljudstvo se zaveda svojih uspehov. Jugoslovanski narodi gledajo v bodočnost in jih ne more nobena sila prisiliti, da bi se vrnili k staremu. Uspehi dela in poleta jugoslovanskih narodov morajo osupniti vsakogar. Treba je občudovati najprej, ki se opaža na vseh poljih družbenega življenja. Vse ljudi preveva ista ideja: ohraniti dosežene pridobitve, korakati naprej in izrabiti vsa bogastva v splošno korist».

Profesor Cholley je končno poudaril potrebo, da se vzpostavi čim tesnejše francosko-jugoslovansko kulturno sodelovanje.

Siamska vlada že pošilja svoje zlato v ZDA

Zaradi «nestalnega političnega položaja na Daljnem vzhodu» je sklenila siamska vlada, kakor poroča «United Press», prepeljati svoje zlato, ki so ga bili našli na Japonskem, namesto v Siam v New York. V ta namen je naročila siamska državna banka prevoz zlatih palic v vrednosti 50 milijonov dolarjev z letali «Transocean Airlines» iz Tokia v New York.

SPLIT BO DOBIL VAŽNO ZVEZO Z ZALEDJEM

GRADNJA NOVE SPLITSKE LUKE IN ŽELEZNIŠKE PROGE SPLIT - LIVNO

Pretekli teden je bilo v Splitu veliko posvetovanje o vprašanju ureditve železniško prometnih vprašanj splitske luke. Konference so se udeležili tudi zvezni minister za pomorstvo Vicko Krstulović, zvezni železniški minister Todor Vujasinović, podpredsednik vlade LR Hrvaške Duško Brkić, minister za ribarstvo Vice Buljan, pomočnik predsednika zvezne planske komisije tov. Morič in številni strokovnjaki. Proučili so načrt za gradnjo nove severne luke in za preureditev železniških naprav v področju Splita.

V Splitu bodo zgradili nov mestni kolodvor, severno od mesta pa velik tovorni kolodvor Oba kolodvora bosta med seboj povezana s 1500 m dolgim predorom (namesto dosedanjega globokega vseka, ki ovira razvoj mesta). Ves blagovni promet splitske luke bo prenesen v severno luko, ki bo najmoderneje urejena in bo hkrati lahko sprejela 15 velikih prekooceanskih ladij. Vranjiški bazen bo zgrajen za letni blagovni promet 1.2 milijona ton; sočobno bodo uredili tudi solinski bazen. Posebne industrijske proge bodo speljali do tovarn v Kaštelanskem zalivu in do nove tovarne «Jugovinil», v Kaštelu Sućurcu. Tu bo tudi več novih tovornih postaj. Iz Splita do Solina pa bodo zgradili 35 m široko cesto in novo dvotirno železniško progo.

V zvezi s tem načrtom je tudi gradnja normalnotirne železniške proge od Splita preko Sinjskega polja do Livanjskega polja, kar bo bistveno olajšalo izkoriščanje tamošnjih bogatih nahajališč prvovrstnega premoga, ki v tovarnah cementa že nadomešča antracit. Sedaj morajo livanjski premog dovažati v Split s kamioni. Železnico Split—Livno bodo pozneje postopno podaljšali in zvezali z normalnotirnim železniškim omrežjem Bosne.

SPLIT

Pod svobodnim soncem

SPISAL: Lužgarj — II. DEL

157

To ni bila vojska, to ni bil boj, to je bil rop, naval, mendranje, klanje zverine, požig, pohod krvi žejnih panterjev. Njegove misli so bile visoko nad krvavim plamenom, njegov smoter je bil daleč prek ožganih grobelj, njegov meč ni zamahnil, odkar so se spopadli Sloveni in Huni. Tolpa je na pol trudna, na pol pijana goltala zmago s požirki pobesnele strasti, on je stradal vrh griča, njegovo dušo je željalo, njegova roka je bila trudna od brezdelja. Na dnu srca je začutil iskreno žalost, da je razvaljen Hilbudijev ostrog, da trohni on, tako vrl vojak, v soteski blizu gradišča. Da je živ! Da niso razgnane njegove kohorte! Da bi vsaj prišel kdo drug in bi se vgnezdil za Donavo! Azbad! O! Da bi srečal vsaj Tunjuša! Tedaj bi se skrhal njegov meč, njegova roka bi ne bila trudna od brezdelja. In če bi padel on, zadnji Svarunič, kaj za to. Padel bi junak, zadet od junaka.

Iztokovo srce je zahrepenelo čez Hem. Zazdelo se mu je, kakor da bi ga klicala usoda, bogovi, in mu kazali proti jugu. Po licu se mu je razlil dvom. Usoda? Bogovi? Ne usoda in ne bogovi, nihče me ne kliče. Kliče me ljubezen do naroda in do Irene. In za glasom te ljubezni pojdem. Pojdem! Takoj do nje. Če bi moral do Aten, če bi potoval vso zimo, dobiti jo moram. Z njo in z njenim ognjem se vrnem. In potem? Z vojsko na jug, ker me kliče ljubezen.

Iztok je odločno potegnil roke izpod glave, sedel, vstal in se ozrl na bojišče in pogorišče.

«Dovolj!»

Na njegovem obrazu se je začrtala sled studa in gneva.

«Dovolj klanja! Maščevali ste se. Sedaj hočem boja. Boja, da se prestraši Upravda, ko zve, kako je Orion pogazil legije hoplitov».

Takoj je segel po oklepu in si ga tesno pripel okrog prsi in nategnil jermenje ob ledjih. Opasal je meč, si povezniil šlem in se naravnal k tolpi.

«Zapodim jih domov! Jesen se bliža. Pozimi jih vojaki Sloveni zvadijo v orožju, jaz pa poiščem Ireno. In ko se vrnem, udarimo!»

Prav ko se je bližal Iztok vojski Slovenov, je zapazil, da se je dvignilo v ležišču veliko veselje. Tolpa je bučala in se gnetla krog jezdeca, ki je krenil proti oboroženim četam, kjer je taboril Rado.

Kdo bi utegnil biti?

Iztok se je oprl na težki meč in motril jezdeca sredi množice. Kakor bi bil Hun? In vendar ni. Drugače bi drhal sprejela Huna.

Iz srede gomezečih vojnikov se je razleglo:

«Plunk, plunk, plink, plunk!»

Star, a močan glas je zapel. Narod je udaril v bojno pesem.

«Radovan!» je izpregovoril Iztok glasno in veselo. «Od kod ga je prineslo! Prazen se vrača! No, njegovi obeti in njegove prisege, vse govorjeno v burjo!»

Ob tem se je domislil Ljubinice. Prevzela ga je žalost. Koliko slov je razgnal v dežel. In vsi so se vrnili prazni. In prazen se vrača Radovan.

«O, ne samo Upravda, tudi Tunjuš mora pomniti rod Svarunov! Prekletstvo tebi in grozno maščevanje za sestro!»

Hitro se je spustil z griča proti vojščakom. Ko ga je zagledal Radovan, so utihnile strune, pesem mu je sredi besede umrla. Dvignil je plunko visoko nad glavo in kričal:

«Iztoče, Iztoče! Dobil sem jo! Na bogove, pokloni se kakor pred Upravdo!»

Pognal je konja skozi gnečo proti Svaruniču. Iztok ga je počakal. Gorko mu je zaplalo po žilah.

«Razjahaj, starče in govori! Kje je? Zakaj je ne vedeš s seboj?»

«Zakaj je ne vedem s seboj? Meniš, da je taka deklica kužek, ki teče za konjem? In še kužek bi iztegnil jezik in polegel v travo. Tako smo jezdili. Na Morano!»

Nato se je okrenil godec do vojščakov in se razsrdil.

«Pomagajte mi iz sedla! Zijala! Pijanci! Lahko se kleščite, ko se pasete kakor mlada praseta. Jaz pa trpim za vas žejo in lakoto!»

Četa vojnikov je s smehom priskočila in ga dvignila s konja.

«Počasi!» je vpil poveljevaje. «Zakaj ujahal sem si nogé, da so lesene kot kobila pod brvjo sredi potoka!»

Iztok je takoj velel, naj pripravijo za Radovana jedi in medice.

«Nimaš vina?» ga je pogledal mrko godec preko rame.

«Nimam!»

«Pa medice! Večkrat me je že črvičilo po njej. Toda če nimaš, nimaš!»

Radovan je stopal trudno se zibaje ob Iztoku proti taborišču, kjer je bilo jedro vojske, Iztokovi oklopniki. Vsi so ga bučno pozdravili. Ko se je približal Rado, se je godec preplašil. Iztok pa mu je vzklknil:

«Dobil jo je!»

Rado je zgrabil starca za roko in ga stiskal, kakor bi v rokah iskal Ljubinice, da bi jo pritisnil k sebi.

«Očka! Kje je? Govori, pripoveduj! In če je v samem Bizancu, ponjo gremo. Takoj!»

«Vihar! Potrpi, da si oddahnem. In tudi potem se boš še postil. Najprej govorim s teboj, Iztoče! Na bogove, da se razplakaš in poskočiš kakor kozlič, ko zveš, kaj nosim na srcu.»

Nadaljevanje sledi

UREDNISTVO: ULICA MONTECCHI, št. 6, III. nad. — Telefon štev. 93-808. — UPRAVA: ULICA S. FRANCESCO št. 20 — Telefonska št. 73-38
OGLASI: od 8.30-12 in od 15-18 - Tel. 29-477. Cene oglasov: Za vsak mm višine v širini 1 stolpca: trgovski 60, finančno-upravni 100, osmrtnice 90 lir. Za FLRJ: Za vsak mm širine 1 stolpca za vse vrste oglasov po 10 din.
Odg. urednik STANISLAV RENKO. — Tiska Tržaški tiskarski zavod. — Podruž.: Gorica, ul. S. Pellico 1-II., Tel. 11-32 - Koper, ul. Battisti 301a-I, Tel. 70.
NAROČNINA: Cona A: mesečna 260, četrtletna 750, polletna 1400, celoletna 2600 lir; cona B: izvod 3, mesečno 70 din; FLRJ: izvod 4.50, mesečno 100 din. Poštni tekoči račun za STO-ZVU: Založništvo tržaškega tiska, Trst 11.5374. — Za Jugoslavijo: Agencija demokratičnega inozemskega tiska: Ljubljana, Tyrševa 34 - tel. 49-63, tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 6-1-90603-7. — Izdaja Založništvo tržaškega tiska D.ZO.Z. - TRST